

UWAGI ANALITYCZNE

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002 **liczba gospodarstw rolnych** w województwie śląskim wynosiła **253,1 tys.**, co stanowiło 8,6% gospodarstw rolnych w kraju. W dniu 20 maja 2002 roku oraz w okresie 12 miesięcy poprzedzających ten dzień **133,7 tys.** gospodarstw prowadziło **działalność rolniczą** (z tej liczby około 133 tys. gospodarstw prowadziło aktualnie działalność rolniczą, tzn. 20 maja 2002 r.).

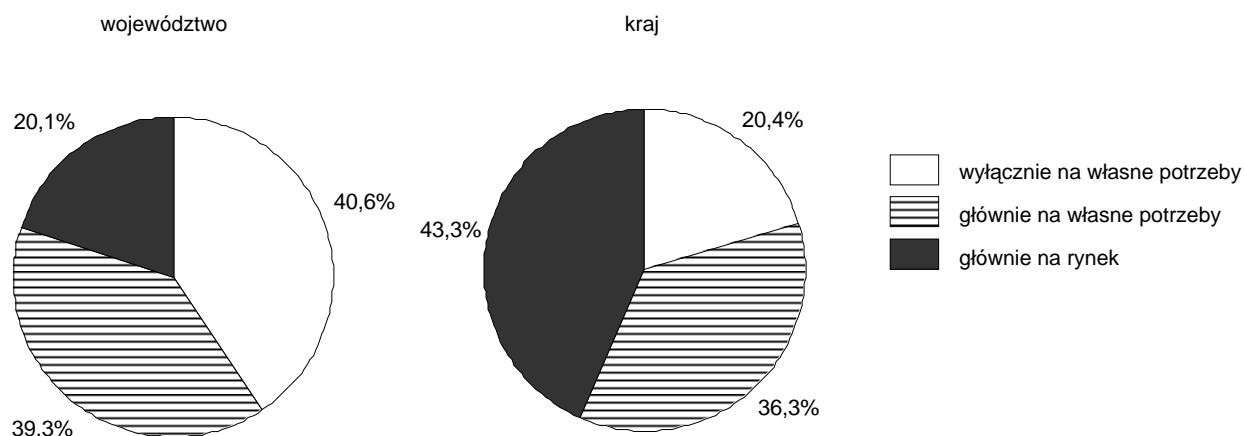
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni użytków rolnych					
		do 1 ha	1 – 2	2 – 5	5 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
W liczbach bezwzględnych							
Ogółem.....	253112	142168	50718	39901	13917	3314	3094
Gospodarstwa produkujące: wyłącznie na własne potrzeby.....	54281	33680	12315	7269	896	66	55
głównie na własne potrzeby.....	52506	24120	14119	11672	2409	130	56
głównie na rynek	26874	1427	2603	8322	8767	2941	2814
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej.....	119451	82941	21681	12638	1845	177	169
W odsetkach grup obszarowych powierzchni użytków rolnych							
Ogółem.....	100,0	56,2	20,0	15,8	5,5	1,3	1,2
Gospodarstwa produkujące: wyłącznie na własne potrzeby.....	100,0	62,0	22,7	13,4	1,7	0,1	0,1
głównie na własne potrzeby.....	100,0	45,9	26,9	22,2	4,6	0,2	0,1
głównie na rynek	100,0	5,3	9,7	31,0	32,6	10,9	10,5
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej.....	100,0	69,4	18,2	10,6	1,5	0,1	0,1
W odsetkach według celu produkcji							
Ogółem.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gospodarstwa produkujące: wyłącznie na własne potrzeby.....	21,4	23,7	24,3	18,2	6,4	2,0	1,8
głównie na własne potrzeby.....	20,7	17,0	27,8	29,3	17,3	3,9	1,8
głównie na rynek	10,6	1,0	5,1	20,9	63,0	88,7	91,0
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej.....	47,2	58,3	42,7	31,7	13,3	5,3	5,5

W 2002 r. w województwie śląskim z ogólnej liczby gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą:

- 54,3 tys. (40,6%) produkowało **wyłącznie na własne potrzeby**,
- 52,5 tys. (39,3%) produkowało **głównie na własne potrzeby**,
- 26,9 tys. (20,1%) produkowało **głównie na rynek**.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ NA TLE KRAJU

Gospodarstwa produkujące głównie na rynek były gospodarstwami największymi obszarowo, ich średnia powierzchnia wynosiła 9,71 ha użytków rolnych (w kraju 13,26 ha). Średnia powierzchnia gospodarstw produkujących głównie na własne potrzeby i produkujących wyłącznie na własne potrzeby wynosiła odpowiednio: 1,63 ha i 1,44 ha powierzchni użytków rolnych.

Odsetek gospodarstw rolnych produkujących wyłącznie na własne potrzeby malał wraz ze wzrostem powierzchni gospodarstw z 56,9% w grupie obszarowej do 1 ha powierzchni użytków rolnych do 5,2% w grupie 50 ha i więcej.

Wśród gospodarstw najmniejszych o powierzchni do 1 ha użytków rolnych odsetek jednostek produkujących głównie na własne potrzeby wynosił 40,7%. Odsetek ten malał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych, osiągając 16,7% w grupie obszarowej 5 – 15 ha, i 2,1% w grupie 50 ha i więcej.

W przypadku gospodarstw produkujących głównie na rynek, omawiana tendencja kształtowała się odwrotnie. Odsetek analizowanych gospodarstw wzrastał wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych z 2,4% w grupie obszarowej do 1 ha do ponad 80% począwszy od grupy obszarowej 7 – 10 ha.

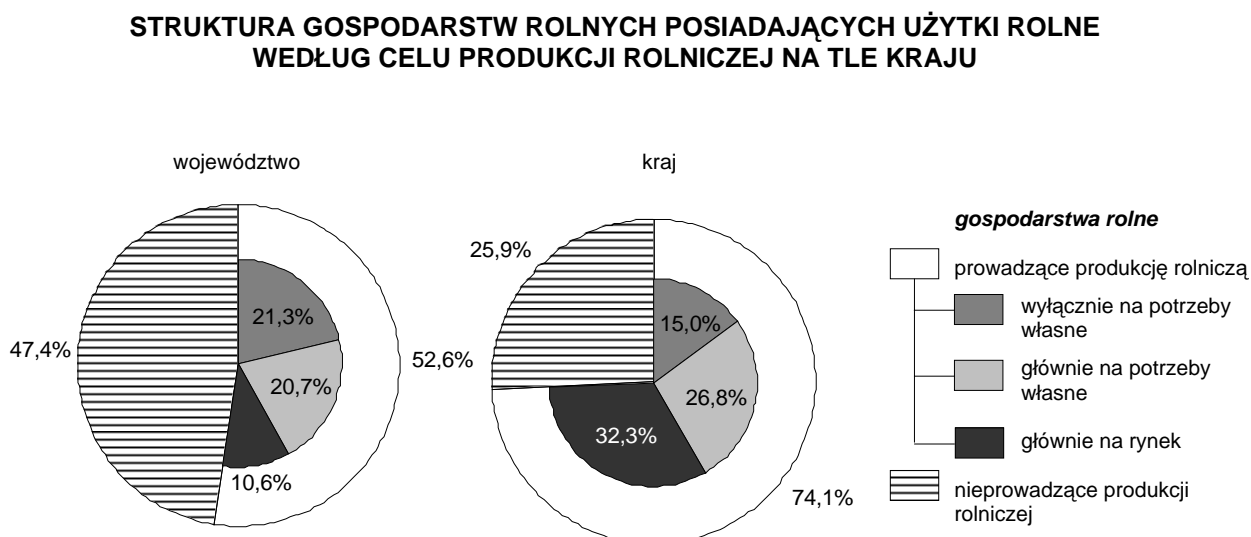
Wśród jednostek gospodarujących na gruntach własnych dominowały gospodarstwa produkujące wyłącznie na potrzeby własne (40,4% ogółu gospodarstw z gruntami własnymi), a wśród tych, które użytkowały wyłącznie grunty dzierżawione – gospodarstwa produkujące głównie na potrzeby własne (43,8% ogółu gospodarstw z użytkami rolnymi w całości dzierżawionymi).

Analiza poziomu wykształcenia rolniczego osób kierujących gospodarstwem rolnym wykazała, że najwyższy odsetek osób kierujących z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim rolniczym wystąpił w przypadku gospodarstw produkujących głównie na rynek (odpowiednio 1,7%, 0,3% i 8,9%). Wśród tych gospodarstw odnotowano również najwyższy odsetek osób kierujących z wykształceniem zasadniczym zawodowym (15,6%). Najwyższy odsetek osób kierujących z kursem rolniczym odnotowano w grupie gospodarstw produkujących głównie na potrzeby własne (19,5%).

Z ponad 2 tysięcy gospodarstw, które prowadziły rachunkowość rolną, zdecydowana większość – 65,1% gospodarstw produkowała głównie na rynek, 18,2% – gospodarstw produkowało wyłącznie na potrzeby własne i 16,7% – głównie na potrzeby własne.

Użytkowanie gruntów

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002 liczba gospodarstw rolnych posiadających **użytki rolne** wyniosła 252,1 tys.

Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według wskaźnika jakości użytków rolnych i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa rolne według wskaźnika jakości			
		poniżej 0,4	0,4 – 0,7	0,7 – 1,0	1,0 i więcej
W liczbach bezwzględnych					
Ogółem.....	252061	43802	53163	60981	94115
Gospodarstwa produkujące:					
wyłącznie na własne potrzeby	53586	10506	11124	12628	19328
głównie na własne potrzeby...	52241	8607	11045	13863	18726
głównie na rynek.....	26793	3282	7091	8390	8030
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej	119441	21407	23903	26100	48031
W odsetkach					
Ogółem.....	100,0	17,4	21,1	24,2	37,3
Gospodarstwa produkujące:					
wyłącznie na własne potrzeby	100,0	19,6	20,8	23,6	36,1
głównie na własne potrzeby	100,0	16,5	21,1	26,5	35,9
głównie na rynek.....	100,0	12,2	26,5	31,3	30,0
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej	100,0	17,9	20,0	21,9	40,2

Analiza dotycząca **celu prowadzonej produkcji rolniczej** w gospodarstwach rolnych na tle jakości użytków rolnych wykazała, że:

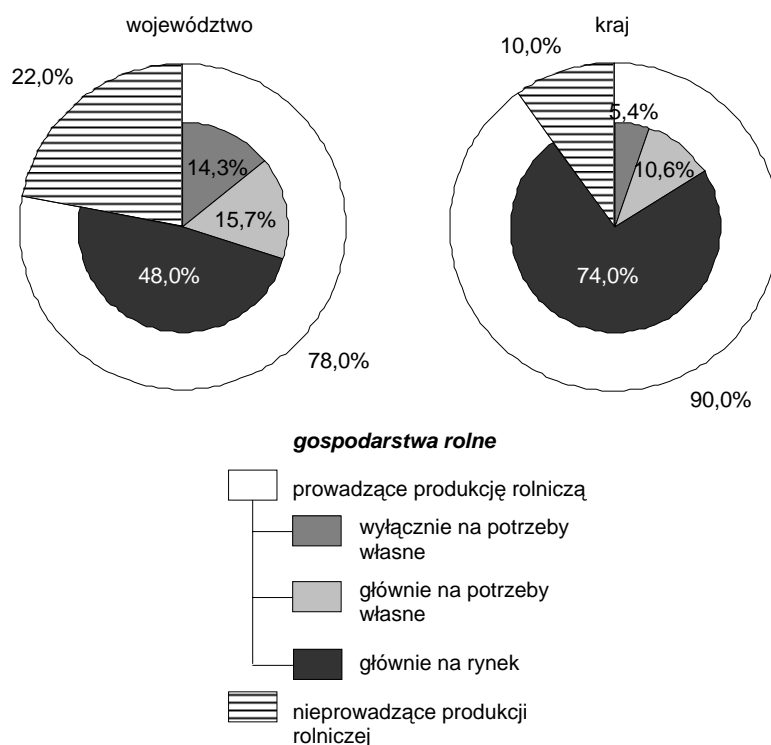
- udział **gospodarstw produkujących wyłącznie na potrzeby własne** w grupie gospodarstw o najniższym wskaźniku jakości użytków rolnych wynoszącym poniżej 0,4 wyniósł 24,0%, zaś 20,5% w grupie gospodarstw o wskaźniku jakości użytków rolnych 1,0 i większym. Analogicznie udział powierzchni użytków rolnych wyniósł 20,1% i 8,6%.
- udział **gospodarstw produkujących głównie na potrzeby własne** w grupie gospodarstw o wskaźniku jakości użytków rolnych poniżej 0,4 wyniósł 19,6%, zaś 19,9% w grupie gospodarstw o wskaźniku jakości użytków rolnych 1,0 i większym. Udział powierzchni użytków rolnych o wskaźniku jakości użytków rolnych poniżej 0,4 wyniósł 21,4%, natomiast powierzchnia użytków rolnych o wskaźniku jakości 1,0 i więcej stanowiła w tej grupie gospodarstw rolnych blisko 11,4%,
- udział **gospodarstw produkujących głównie na rynek** w grupie gospodarstw o wskaźniku jakości użytków rolnych poniżej 0,4 wyniósł 7,5%, zaś 8,5% w grupie gospodarstw o wskaźniku jakości użytków rolnych 1,0 i większym. Jednak powierzchnia użytków rolnych o wskaźniku jakości użytków rolnych poniżej 0,4 w gospodarstwach produkujących głównie na rynek stanowiła 27,9%, zaś powierzchnia użytków rolnych o wskaźniku jakości 1,0 i więcej wynosiła w tej grupie gospodarstw rolnych 59,4%.

Analizując informacje dotyczące celu prowadzonej produkcji rolniczej w gospodarstwach rolnych na tle jakości użytków rolnych, zaobserwowano, że im wyższy wskaźnik jakości gruntów tym udział powierzchni gospodarstw rolnych produkujących głównie na rynek jest wyższy.

Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych posiadających użytki rolne w grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych była bardzo zróżnicowana:

- gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych do 1 ha stanowiły 56,0% ogólnej liczby gospodarstw i posiadały tylko 10,0% powierzchni użytków rolnych,
- gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych 1–5 ha stanowiły 36,0% ogólnej liczby gospodarstw i użytkowały 35,6 % powierzchni użytków rolnych,
- gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych 5–15 ha stanowiące około 6,8% ogólnej liczby gospodarstw zajmowały 24,7% powierzchni użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 15–50 ha stanowiące około 1,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych zajmowały 11,3% powierzchni użytków rolnych spisanej w gospodarstwach rolnych,
- gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych powyżej 50 ha stanowiły 0,2% ogółu gospodarstw posiadających użytki rolne, ale zajmowały 18,3% powierzchni użytków rolnych.

STRUKTURA POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ NA TLE KRAJU

Powierzchnia użytków rolnych według wskaźnika jakości użytków rolnych i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	Powierzchnia użytków rolnych według wskaźnika jakości			
		poniżej 0,4	0,4 – 0,7	0,7 – 1,0	1,0 i więcej
W hektarach					
Ogółem.....	543766	93954	146349	145552	157911
Gospodarstwa produkujące:					
wyłącznie na własne potrzeby	78010	18863	31172	14404	13571
głównie na własne potrzeby	85471	20107	23989	23338	18037
głównie na rynek	260816	26187	59128	81669	93832
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej	119469	28797	32061	26141	32471
W odsetkach					
Ogółem.....	100,0	17,3	26,9	26,8	29,0
Gospodarstwa produkujące:					
wyłącznie na własne potrzeby	100,0	24,2	40,0	18,5	17,4
głównie na własne potrzeby	100,0	23,5	28,1	27,3	21,1
głównie na rynek	100,0	10,0	22,7	31,3	36,0
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej	100,0	24,1	26,8	21,9	27,2

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002 w ogólnej powierzchni użytków rolnych wynoszącej 543,8 tys. ha, użytki rolne o najniższym wskaźniku jakości gruntów wynoszącym poniżej 0,4 stanowiły 17,3% i było to około 94 tys. ha. Użytki rolne o wskaźniku jakości 0,4–0,7 stanowiły 26,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych (w kraju – 19,1%) i zajmowały powierzchnię 146,3 tys. ha. Użytki rolne posiadające wskaźnik jakości 0,7–1,0 stanowiły 26,8% ogólnej powierzchni użytków rolnych i zajmowały obszar 145,6 tys. ha. Użytki rolne o najwyższym wskaźniku jakości gruntów – wynoszącym 1,0 i więcej zajmowały 157,9 tys. ha i stanowiły 29,0% ogólnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych (w kraju 32,1%).

W użytkowaniu gospodarstw rolnych w 2002 r. znajdowało się 418,4 tys. ha **gruntów ornych**. Liczba gospodarstw posiadających w użytkowaniu grunty orne wyniosła 218,6 tys. i stanowiła 86,7% ogólnej liczby gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne (w kraju 93,3%).

Powierzchnia gruntów ornych pod zasiewami znajdująca się w gospodarstwach rolnych wyniosła 274,8 tys. ha. Liczba gospodarstw rolnych z zasiewami na gruntach ornych wyniosła 112,6 tys. i stanowiła 51,5% ogólnej liczby gospodarstw rolnych posiadających grunty orne (w kraju 73,8%), a 44,7% ogólnej liczby spisanych gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne.

Na gruntach ornych, w których nie zanotowano powierzchni odłogów i ugorów zasiewy prowadziło 85,2 tys. gospodarstw rolnych i stanowiły one 75,7% gospodarstw rolnych prowadzących zasiewy na gruntach ornych. W gospodarstwach tych znajdowało się 326,8 tys. ha ogólnej powierzchni. Z powierzchni gruntów ogółem znajdujących się w gospodarstwach rolnych, w których nie odnotowano powierzchni odłogów i ugorów gospodarstwa, które zadeklarowały, że produkują wyłącznie na własne potrzeby zajmowały 11,5% powierzchni gruntów ogółem (w kraju 3,1%). Gospodarstwa, które produkowały głównie na własne potrzeby użytkowały 18,9% powierzchni gruntów ogółem (w kraju 10,2%), a gospodarstwa produkujące głównie na rynek użytkowały 69,5% powierzchni gruntów ogółem (w kraju 86,7%).

Gospodarstwa rolne, w których nie zanotowano odłogów i ugorów i ich powierzchnia ogólna według grup obszarowych powierzchni gruntów ornych pod zasiewami i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie a – gospodarstwa rolne b – powierzchnia ogólna w ha	Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni gruntów ornych pod zasiewami					
		do 1 ha	1 – 2	2 – 5	5 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
W liczbach bezwzględnych							
Ogółem.....a	85210	47072	14870	13580	6221	1683	1784
b	326817	44395	34426	65179	58710	26083	98023
Gospodarstwa produkujące: wyłącznie na własne potrzeby.....a	28904	23845	3769	1175	95	12	8
b	37738	21738	8476	4969	790	176	1588
głównie na własne potrzebya	34669	21660	8112	4412	448	26	11
b	61920	19771	17872	18716	3818	353	1391
głównie na ryneka	21637	1567	2989	7993	5678	1645	1765
b	227159	2886	8078	41494	54102	25554	95044
W odsetkach							
Ogółem.....a	100,0	55,2	17,5	15,9	7,3	2,0	2,1
b	100,0	13,6	10,5	19,9	18,0	8,0	30,0
Gospodarstwa produkujące: wyłącznie na własne potrzebya	100,0	82,5	13,0	4,1	0,3	0,0	0,0
b	100,0	57,6	22,5	13,2	2,1	0,5	4,2
głównie na własne potrzebya	100,0	62,5	23,4	12,7	1,3	0,1	0,0
b	100,0	31,9	28,9	30,2	6,2	0,6	2,3
głównie na ryneka	100,0	7,2	13,8	36,9	26,2	7,6	8,2
b	100,0	1,3	3,6	18,3	23,8	11,2	41,8

Z ogólnej liczby gospodarstw rolnych, w których nie zanotowano powierzchni odłogów i ugorów gospodarstwa rolne produkujące:

- wyłącznie na własne potrzeby stanowiły – 33,9% (w kraju 15,5%),
- głównie na własne potrzeby stanowiły – 40,7% (w kraju 34,7%),
- głównie na rynek stanowiły – 25,4% (w kraju 49,7%).

W łącznej powierzchni **sadów** zajmującej 5,5 tys. ha największą powierzchnię – 65,6% (w kraju 24,2%) odnotowano w grupie obszarowej do 1 ha powierzchni sadów.

Powierzchnia sadów według grup obszarowych powierzchni sadów i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni sadów					
		do 1 ha	1 – 2	2 – 5	5 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
W liczbach bezwzględnych							
Ogółem.....	5475	3593	523	455	222	100	583
Gospodarstwa produkujące:							
wyłącznie na własne potrzeby	1949	1684	139	90	25	10	–
głównie na własne potrzeby....	1566	1314	176	60	6	11	–
głównie na rynek.....	1961	595	208	305	191	79	583
W odsetkach							
Ogółem.....	100,0	65,6	9,5	8,3	4,0	1,8	10,7
Gospodarstwa produkujące:							
wyłącznie na własne potrzeby	100,0	86,4	7,1	4,6	1,3	0,5	–
głównie na własne potrzeby....	100,0	83,9	11,2	3,8	0,4	0,7	–
głównie na rynek.....	100,0	30,4	10,6	15,5	9,7	4,0	29,8

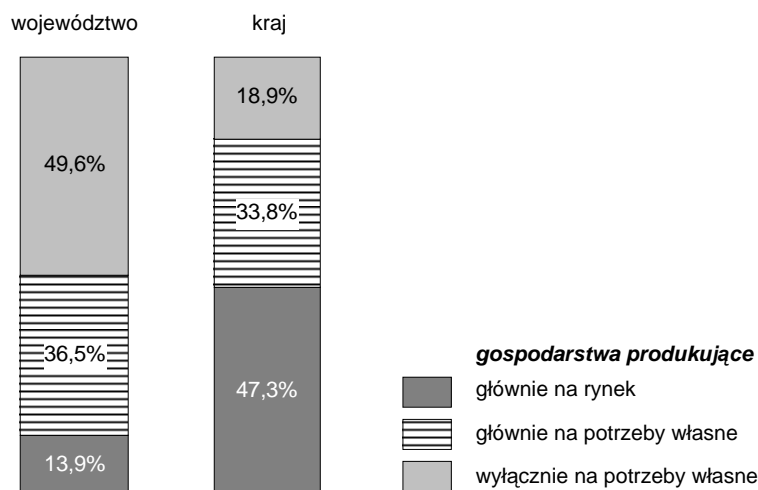
Gospodarstwa rolne (10,0 tys. gospodarstw), w których znajdowało się 35,6% powierzchni sadów (w kraju 6,3%) produkowały wyłącznie na potrzeby własne, natomiast w gospodarstwach rolnych, w których użytkowano 28,6% powierzchni sadów (kraj – 13,4%) produkcja przeznaczona była głównie na własne potrzeby.

Gospodarstwa rolne (2,3 tys. gospodarstw), w których znajdowało się 35,8% powierzchni sadów (w kraju 80,3%) produkowały głównie na rynek.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą sadów wyniosła 20,1 tys., tj. 8,0% wszystkich gospodarstw rolnych posiadających powierzchnię użytków rolnych.

Gospodarstwa rolne o powierzchni uprawy sadów do 1 ha stanowiły 96,8% ogólnej liczby gospodarstw posiadających sady, natomiast gospodarstwa rolne o powierzchni od 1 do 2 ha zajmowały 2,1% gospodarstw z powierzchnią sadów.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH ZAJMUJĄCYCH SIĘ UPRAWĄ SADÓW WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ NA TLE KRAJU

W łącznej powierzchni **trwałych użytków zielonych** (łąk trwałych i pastwisk trwałych) zajmującej 119,9 tys. ha najwięcej trwałych użytków zielonych użytkowano w gospodarstwach rolnych posiadających trwałe użytki zielone na obszarze do 1 ha oraz 1–2 ha i 2–5 ha, a powierzchnia trwałych użytków zielonych w tych gospodarstwach stanowiła odpowiednio 25,1% oraz 24,2% i 27,3% całkowitego areálu trwałych użytków zielonych użytkowanych przez gospodarstwa rolne.

W gospodarstwach rolnych prowadzących produkcję rolniczą znajdowało się 79,9% powierzchni trwałych użytków zielonych (w kraju 88,5%).

Analizując powierzchnię trwałych użytków zielonych należy zauważyć, że:

- w gospodarstwach rolnych produkujących wyłącznie na własne potrzeby znajdowało się 23,5% (w kraju 9,0%) powierzchni trwałych użytków zielonych,
- w gospodarstwach rolnych produkujących głównie na własne potrzeby znajdowało się 19,4% (w kraju 13,1%) powierzchni trwałych użytków zielonych,
- w gospodarstwach rolnych produkujących głównie na rynek znajdowało się 36,9% (w kraju 66,4%) powierzchni trwałych użytków zielonych.

W gospodarstwach rolnych nieprowadzących produkcji rolniczej znajdowało się 20,1% powierzchni trwałych użytków zielonych (w kraju 11,5%).

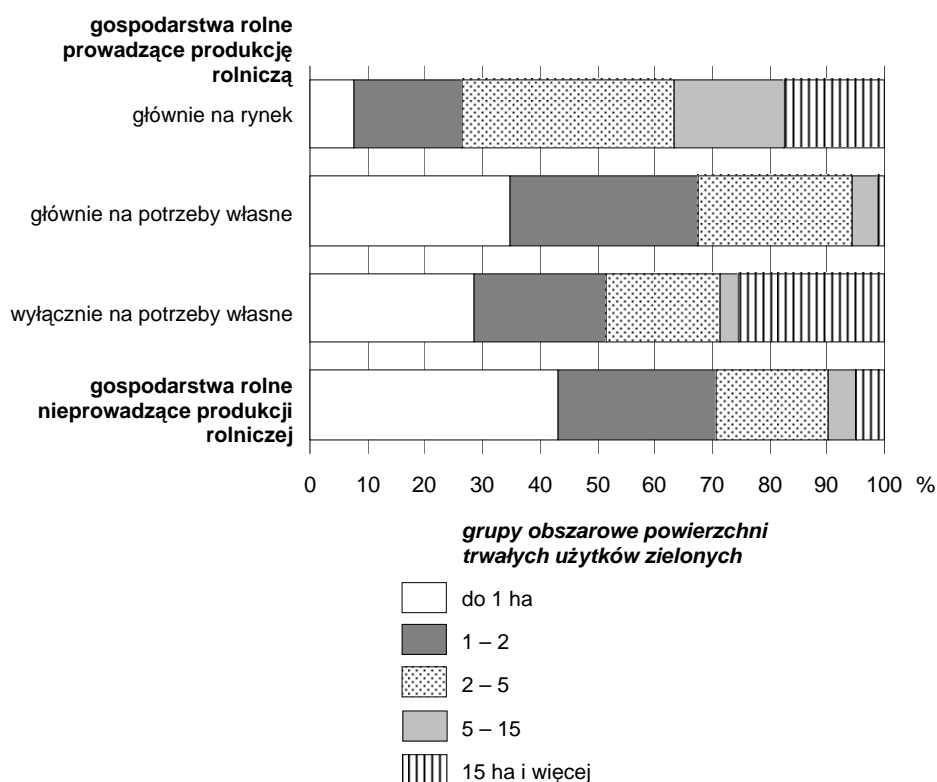
Liczba gospodarstw rolnych użytkujących trwałe użytki zielone wyniosła 118,5 tys., tj. 47,0% wszystkich gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne.

Gospodarstwa rolne prowadzące produkcję rolniczą stanowiły 68,2% gospodarstw posiadających trwałe użytki zielone (w kraju 85,8%).

Gospodarstwa rolne produkujące wyłącznie na potrzeby własne stanowiły 26,0% gospodarstw posiadających trwałe użytki zielone, natomiast 17,1% gospodarstw rolnych posiadających trwałe użytki zielone produkowało głównie na rynek.

Gospodarstwa rolne nieprowadzące produkcji rolniczej stanowiły 31,8% gospodarstw posiadających trwałe użytki zielone (w kraju 14,2%).

STRUKTURA POWIERZCHNI TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ I GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH

Powierzchnia zasiewów

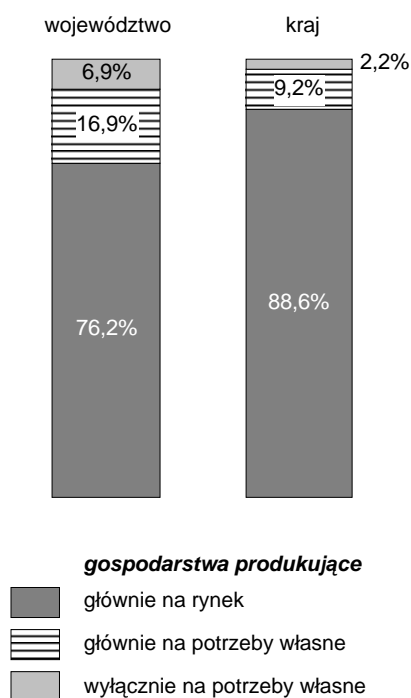
Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2002 r. wykazały, że ogólna powierzchnia zasiewów w województwie śląskim wyniosła 274,8 tys. ha. Najwięcej, bo 77,7% powierzchni pod zasiewami zajmowała powierzchnia **zbóż** i wyniosła 213,4 tys. ha.

Z ogólnej powierzchni uprawy zbóż w gospodarstwach rolnych na plantacjach powyżej 15 ha znajdowało się 34,3% (w kraju 41,7%) łącznej powierzchni zbóż.

Powierzchnia uprawy zbóż według grup obszarowych powierzchni uprawy zbóż i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni uprawy zbóż					
		do 1 ha	1 – 2	2 – 5	5 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
W hektarach							
Ogółem.....	213442	19542	20709	45990	38227	15747	73227
Gospodarstwa produkujące:							
wyłącznie na własne potrzeby.....	14745	7740	3592	2397	405	103	508
głównie na własne potrzeby.....	36050	10408	10907	11433	1964	195	1142
głównie na rynek.....	162647	1394	6209	32160	35858	15448	71578
W odsetkach							
Ogółem.....	100,0	9,2	9,7	21,5	17,9	7,4	34,3
Gospodarstwa produkujące:							
wyłącznie na własne potrzeby.....	100,0	52,5	24,4	16,3	2,7	0,7	3,4
głównie na własne potrzeby.....	100,0	28,9	30,3	31,7	5,4	0,5	3,2
głównie na rynek.....	100,0	0,9	3,8	19,8	22,0	9,5	44,0

**STRUKTURA POWIERZCHNI UPRAWY ZBÓŻ
WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ NA TLE KRAJU**

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą zbóż wyniosła 89,4 tys. i stanowiła 79,4% wszystkich gospodarstw rolnych posiadających powierzchnię pod zasiewami.

Gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą zbóż według grup obszarowych powierzchni uprawy zbóż i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni uprawy zbóż					
		do 1 ha	1 – 2	2 – 5	5 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
W liczbach bezwzględnych							
Ogółem.....	89388	50574	15467	14911	5683	1310	1443
Gospodarstwa produkujące:							
wyłącznie na własne potrzeby .	27002	23231	2817	872	64	9	9
głównie na własne potrzeby	37682	24938	8277	4122	316	17	12
głównie na rynek	24704	2405	4373	9917	5303	1284	1422
W odsetkach							
Ogółem.....	100,0	56,6	17,3	16,7	6,4	1,5	1,6
Gospodarstwa produkujące:							
wyłącznie na własne potrzeby .	100,0	86,0	10,4	3,2	0,2	0,0	0,0
głównie na własne potrzeby	100,0	66,2	22,0	10,9	0,8	0,0	0,0
głównie na rynek	100,0	9,7	17,7	40,1	21,5	5,2	5,8

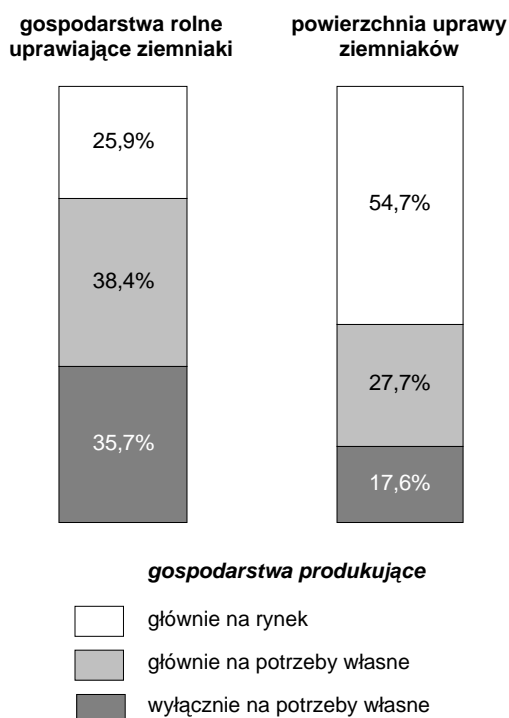
Wśród gospodarstw rolnych prowadzących uprawę zbóż najwięcej, bo 42,2% stanowiły gospodarstwa produkujące głównie na potrzeby własne.

Z ogólnej powierzchni uprawy **ziemniaków** wynoszącej 26,7 tys. ha, aż 64,3% (w kraju 50,6%) powierzchni uprawy tego ziemniopłodu odnotowano na plantacjach o powierzchni poniżej 1 ha. Gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha zajmowały 33,5% powierzchni uprawy ziemniaków.

Analizując powierzchnię uprawy ziemniaków należy zauważyć, że:

- w gospodarstwach rolnych produkujących wyłącznie na własne potrzeby znajdowało się 17,6% powierzchni uprawy ziemniaków, najwięcej, bo 95,1% zajmowały gospodarstwa z powierzchnią uprawy poniżej 1 ha,
- w gospodarstwach rolnych produkujących głównie na własne potrzeby, znajdowało się 27,7% powierzchni ziemniaków (88,5% zajmowały gospodarstwa o powierzchni do 1 ha uprawy),
- w gospodarstwach rolnych produkujących głównie na rynek znajdowało się 54,7% ogólnej powierzchni ziemniaków.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH UPRAWIAJĄCYCH ZIEMNIAKI ORAZ POWIERZCHNI UPRAWY ZIEMNIAKÓW WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą ziemniaków wyniosła 78,9 tys., tj. 70,1% wszystkich gospodarstw rolnych posiadających powierzchnię pod zasiewami.

Największą grupę wśród gospodarstw rolnych uprawiających ziemniaki stanowiły gospodarstwa produkujące wyłącznie na potrzeby własne - 35,7%. Gospodarstwa te zajmowały 17,6% powierzchni uprawy. Natomiast gospodarstwa produkujące głównie na rynek (25,9% gospodarstw) zajmowały ponad połowę powierzchni uprawy ziemniaków (54,7%).

Z łącznej powierzchni uprawy **buraków cukrowych** wynoszącej 2,9 tys. ha najwięcej, bo 34,5% powierzchni uprawy znajdowało się w gospodarstwach uprawiających buraki cukrowe na plantacjach 15 ha i więcej, zaś 29,2% całkowitego areалу znajdowało się w gospodarstwach, gdzie uprawę buraków cukrowych prowadzono na powierzchni od 2 do 5 ha.

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą buraków cukrowych wyniosła 1,4 tys., tj. 1,3% (w kraju 5,0%) wszystkich gospodarstw rolnych posiadających grunty pod zasiewami.

Uprawa buraków cukrowych według grup obszarowych powierzchni uprawy buraków cukrowych i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie		Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni uprawy buraków cukrowych					
a – gospodarstwa rolne	b – powierzchnia uprawy w ha		do 1 ha	1 – 2	2 – 5	5 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
W liczbach bezwzględnych								
Ogółem.....	a	1421	831	161	304	94	11	20
	b	2910	142	200	849	590	124	1005
w tym gospodarstwa produkujące głównie na rynek								
	a	871	291	155	300	94	11	20
	b	2836	84	194	840	590	124	1005
W odsetkach								
Ogółem.....	a	100,0	58,5	11,3	21,4	6,6	0,8	1,4
	b	100,0	4,9	6,9	29,2	20,3	4,3	34,5
w tym gospodarstwa produkujące głównie na rynek								
	a	100,0	33,4	17,8	34,4	10,8	1,3	2,3
	b	100,0	3,0	6,8	29,6	20,8	4,4	35,4

Rzepak i rzepik uprawiano w 2002 r. na powierzchni 10,9 tys. ha, przy czym 75,5% (w kraju 70,5%) powierzchni uprawy tego gatunku znajdowało się w gospodarstwach o powierzchni uprawy 15 ha i więcej.

Rzepak i rzepik uprawiało 1,4 tys. gospodarstw, tj. 1,3% (w kraju 2,1%) wszystkich gospodarstw rolnych posiadających grunty pod zasiewami.

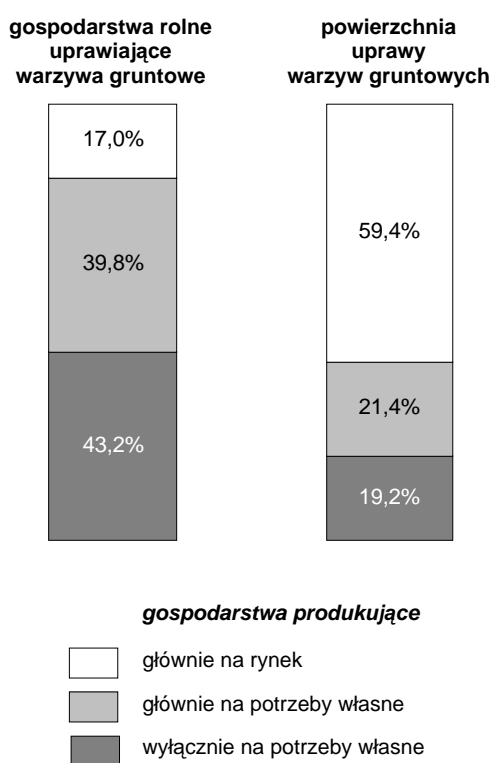
Uprawa rzepaku i rzepiku według grup obszarowych powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku i celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie		Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku					
a – gospodarstwa rolne	b – powierzchnia uprawy w ha		do 1 ha	1 – 2	2 – 5	5 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
W liczbach bezwzględnych								
Ogółem.....	a	1446	595	196	328	141	45	141
	b	10896	67	252	982	875	491	8228
w tym gospodarstwa produkujące głównie na rynek								
	a	837	50	154	311	139	45	138
	b	10436	22	199	934	862	491	7929
W odsetkach								
Ogółem.....	a	100,0	41,1	13,6	22,7	9,8	3,1	9,8
	b	100,0	0,6	2,3	9,0	8,0	4,5	75,5
w tym gospodarstwa produkujące głównie na rynek								
	a	100,0	6,0	18,4	37,2	16,6	5,4	16,5
	b	100,0	0,2	1,9	8,9	8,3	4,7	76,0

Gospodarstwa rolne produkujące głównie na rynek stanowiły 57,9% gospodarstw zajmujących się uprawą rzepaku i rzepiku. W gospodarstwach tych znajdowało się 95,8% powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku (w kraju 98,1%).

Warzywa gruntowe w 2002 r. uprawiano na powierzchni 3,0 tys. ha, przy czym 52,8% (w kraju 33,5%) całkowitego areálu uprawy warzyw gruntowych prowadzono na plantacjach do 1 ha ich uprawy, 16,8 % w gospodarstwach o powierzchni od 1 do 5 ha tej uprawy, a 18,4% w gospodarstwach o powierzchni powyżej 15 ha powierzchni uprawy warzyw gruntowych.

**STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH UPRAWIAJĄCYCH WARZYWA GRUNTOWE
ORAZ POWIERZCHNI UPRAWY WARZYW GRUNTOWYCH
WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ**

Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą warzyw gruntowych wyniosła 23,1 tys., tj. 20,5% wszystkich gospodarstw rolnych posiadających grunty pod zasiewami.

Zdecydowana większość, bo 98,5% gospodarstw uprawiało warzywa w gospodarstwach do 1 ha powierzchni uprawy warzyw gruntowych.

Zwierzęta gospodarskie

Liczba gospodarstw rolnych utrzymujących podstawowe gatunki zwierząt gospodarskich (bydło, trzodę chlewną, owce i konie) w 2002 r. wynosiła 49,4 tys. gospodarstw, tj. 19,5% ogółu spisanych gospodarstw rolnych.

Gospodarstwa rolne według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Grupy obszarowe powierzchni użytków rolnych							
		do 1 ha	1 – 2	2 – 3	3 – 5	5 – 7	7 – 10	10 – 15	15 ha i więcej
		w procentach							
Gospodarstwa rolne:									
posiadające zwierzęta gospodarskie	49,4	13,2	22,9	14,7	18,7	11,1	8,6	5,7	5,1
nie posiadające zwierząt gospodarskich.....	203,7	66,6	19,3	6,7	4,8	1,4	0,6	0,2	0,3

Średnio w województwie śląskim na 1 spisane w maju 2002 r. gospodarstwo rolne przypadało:

- bydła – 0,6 szt (w kraju 1,9 szt),
- trzody chlewnej – 1,7 szt (w kraju 6,4 szt),
- drobiu ogółem – 60,2 szt (w kraju 67,8 szt).

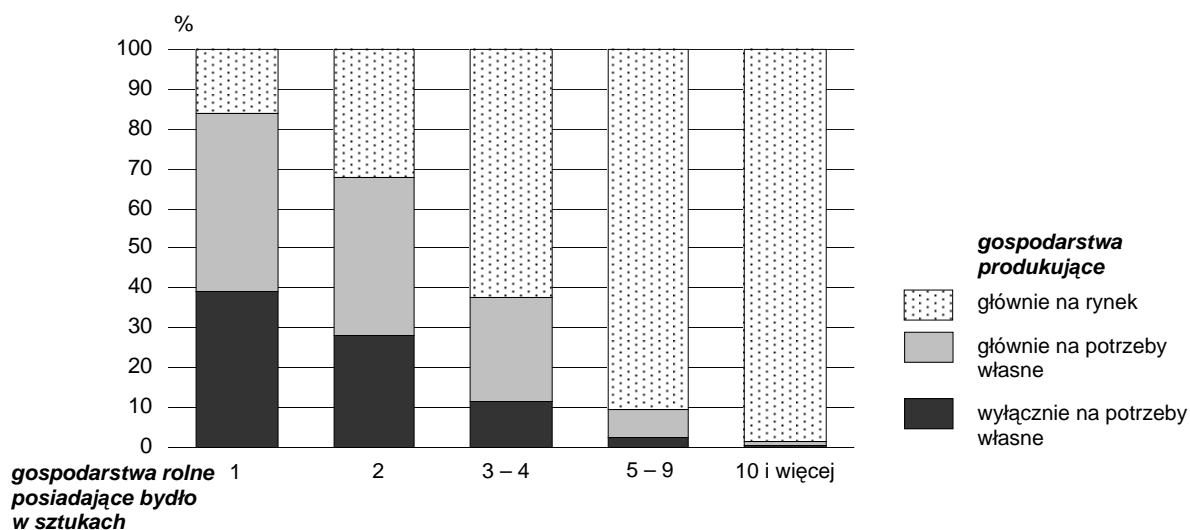
Wśród badanych 133,7 tys. gospodarstw prowadzących produkcję rolniczą bydło utrzymywało – 28,0%, trzodę chlewną – 18,6%, owce – 2,4%, drób kurzy – 49,6%.

Spośród gospodarstw rolnych prowadzących **chów bydła** najwięcej gospodarstw posiadało 1 sztukę – 35,3%, 2 sztuki posiadało 26,1%, a 3 – 4 sztuki – 17,7% gospodarstw.

W maju 2002 r. – 23,6% gospodarstw rolnych utrzymujących bydło produkowało wyłącznie na własne potrzeby, 31,7% – głównie na potrzeby własne, natomiast 44,7%, a więc zdecydowana większość gospodarstw, produkowała przede wszystkim na rynek.

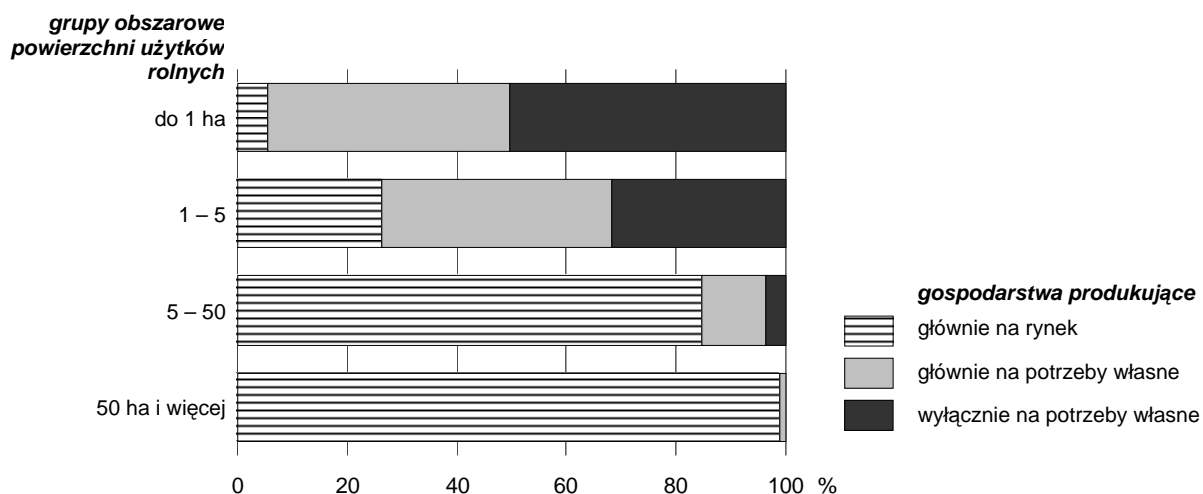
Odsetek gospodarstw prowadzących produkcję wyłącznie na własne potrzeby znacząco zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu bydła z 58,9% dla gospodarstw posiadających 1 sztukę bydła do 0,1% w odniesieniu do gospodarstw utrzymujących 10 i więcej sztuk. W grupie gospodarstw produkujących głównie na rynek, odsetek tych gospodarstw także zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu – z 12,6% dla gospodarstw z 1 sztuką bydła do 4,6% – dla gospodarstw posiadających 20 i więcej sztuk.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG SKALI CHOWU BYDŁA I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Wśród gospodarstw utrzymujących tylko 1 sztukę bydła – 39,4% stanowiły gospodarstwa produkujące wyłącznie na swoje potrzeby, 44,7% produkujące głównie na własne potrzeby, a 15,9% – produkujące głównie na rynek. Rozkład odpowiedzi notowany dla gospodarstw utrzymujących odpowiednio 2, 3–4, 5–9, 10–19 oraz 20 i więcej sztuk bydła zasadniczo się zmieniał. Zmniejszał się udział gospodarstw produkujących wyłącznie i głównie na własne potrzeby, a wzrastał w sposób istotny udział gospodarstw towarowych (tj. produkujących głównie na rynek). W grupie gospodarstw o skali chowu bydła 20 sztuk i więcej zaledwie 0,3% – produkowało głównie na własne potrzeby, a 99,7% – produkowało głównie na rynek.

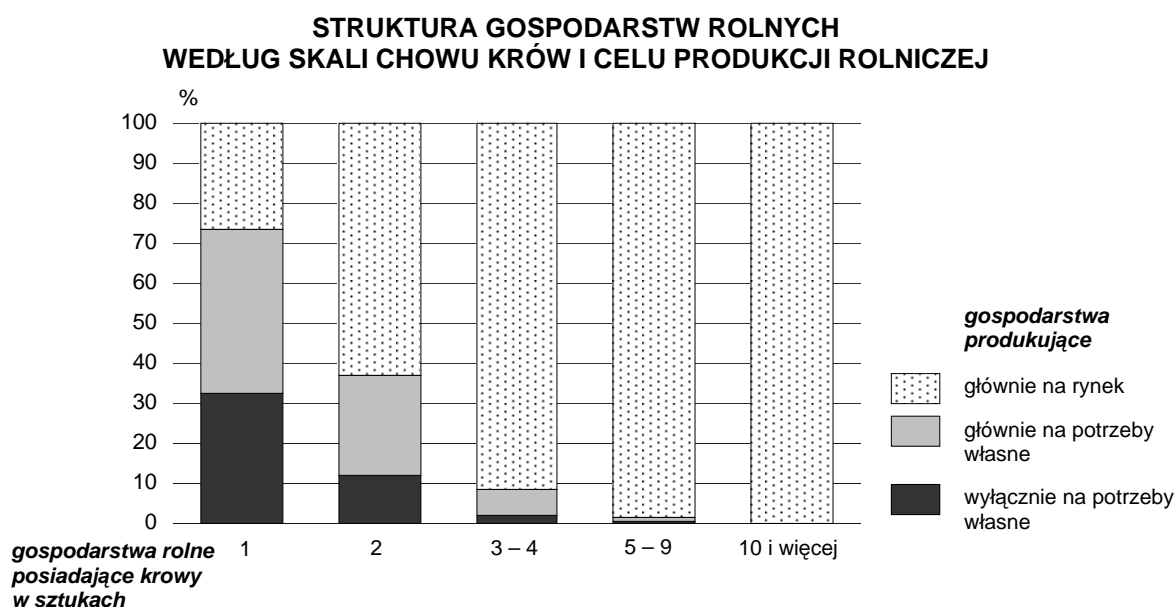
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH POSIADAJĄCYCH BYDŁO WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Z ogółu gospodarstw rolnych utrzymujących **krowy** najwięcej, bo 58,1% gospodarstw posiadało 1 sztukę, 19,6% – 2 sztuki, a 12,3% – 3 – 4 sztuki.

W maju 2002 r. 48,8% gospodarstw rolnych utrzymujących krowy produkowało przede wszystkim na rynek, 29,6% – głównie na potrzeby własne, a 21,6% produkowało wyłącznie na własne potrzeby.

Odsetek gospodarstw utrzymujących krowy, prowadzących produkcję wyłącznie na własne potrzeby, znacząco zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu krów z 87,8% dla gospodarstw posiadających 1 krowę do zera w odniesieniu do gospodarstw utrzymujących 20 i więcej krów. W grupie gospodarstw produkujących głównie na rynek, odsetek tych gospodarstw także zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu – 31,6% dla gospodarstw z 1 krową do 1,3% – dla gospodarstw posiadających 20 i więcej krów.

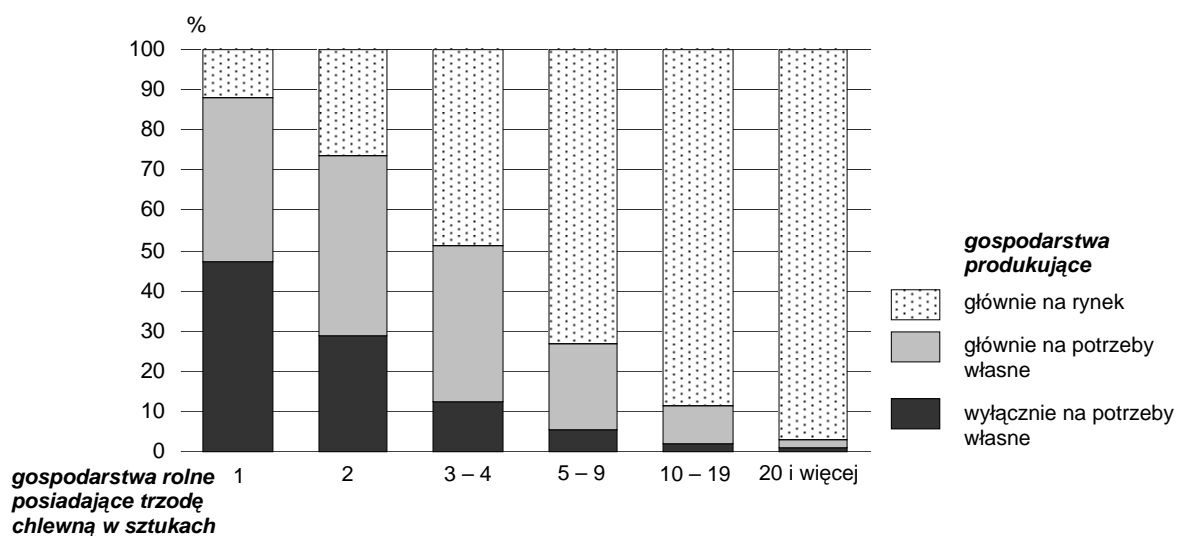
Wśród gospodarstw utrzymujących tylko 1 krowę – 32,6 % stanowiły gospodarstwa produkujące wyłącznie na swoje potrzeby, 40,9% – produkujące głównie na własne potrzeby, a 26,5% – produkujące głównie na rynek. Rozkład odpowiedzi notowany dla gospodarstw utrzymujących odpowiednio 2, 3–4, 5–9, 10–19 oraz 20 i więcej krów, podobnie jak w przypadku chowu bydła ogółem, zasadniczo się zmieniał. Znacząco zmniejszał się udział gospodarstw produkujących wyłącznie i głównie na własne potrzeby, a wzrastał w sposób istotny udział gospodarstw towarowych, tj. produkujących głównie na rynek. W grupie gospodarstw o skali chowu krów 20 sztuk i więcej 99,5% – produkowało głównie na rynek.

W 2002 r. wśród gospodarstw rolnych prowadzących chów **trzody chlewnej**: 21,3% gospodarstw posiadało 1 sztukę, 18,7% – 2 sztuki, 12,4% – 3–4 sztuki, 12,7% – 5–9 sztuk, 14,5% – 10–19 sztuk, 20,4% – 20 i więcej sztuk.

Udział gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną i produkujących głównie na rynek wynosił 55,6%, głównie na własne potrzeby – 26,3%, a gospodarstw produkujących wyłącznie na własne potrzeby - 18,1 %,

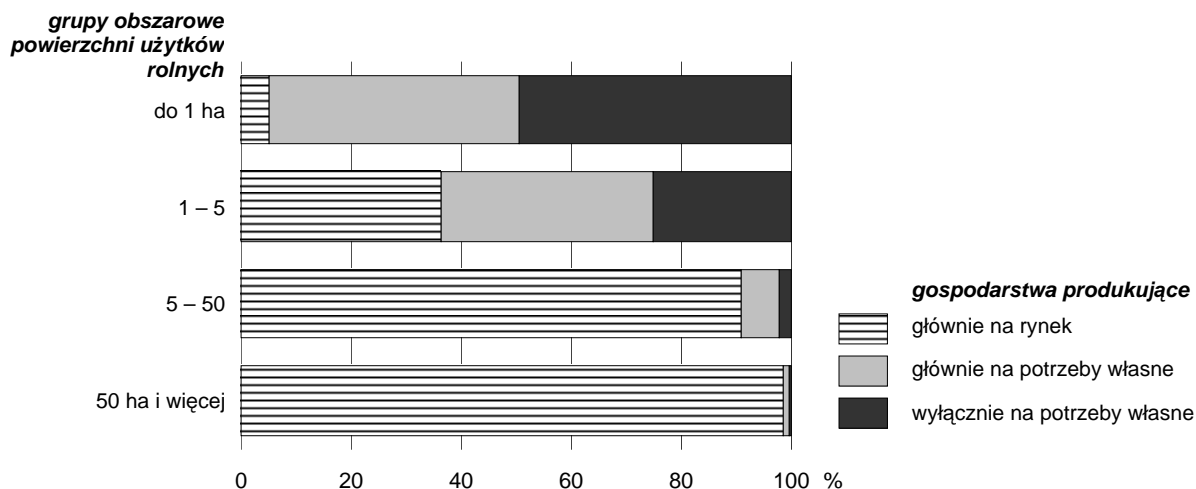
Odsetek gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną, prowadzących produkcję wyłącznie na własne potrzeby, znacząco zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu trzody chlewnej z 55,5% dla gospodarstw posiadających 1 sztukę trzody do 0,9% w odniesieniu do gospodarstw utrzymujących 20 i więcej sztuk trzody chlewnej. W grupie gospodarstw towarowych, tj. produkujących głównie na rynek, odsetek tych gospodarstw zwiększał się wraz ze wzrostem skali chowu – z 4,6% dla gospodarstw z 1 sztuką trzody do 35,8% – dla gospodarstw posiadających 20 i więcej sztuk trzody chlewnej.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG SKALI CHOWU TRZODY CHLEWNEJ I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Wśród wszystkich gospodarstw rolnych utrzymujących tylko 1 sztukę trzody chlewnej – 47,3% stanowiły gospodarstwa produkujące wyłącznie na własne potrzeby, 40,6% – produkujące głównie na własne potrzeby, a 12,1% – produkujące głównie na rynek. Rozkład odpowiedzi notowanych dla gospodarstw utrzymujących odpowiednio 2, 3–4, 5–9, 10–19 oraz 20 i więcej sztuk trzody chlewnej istotnie się zmieniał – zmniejszał się udział gospodarstw produkujących wyłącznie i głównie na własne potrzeby, a wzrastał znacząco udział gospodarstw towarowych (tj. produkujących głównie na rynek). W grupie gospodarstw o skali chowu trzody chlewnej 20 sztuk i więcej – 0,8% produkowało wyłącznie na własne potrzeby, 2,0% – głównie na własne potrzeby, a 97,2% – produkowało głównie na rynek.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH POSIADAJĄCYCH TRZODĘ CHLEWNĄ WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

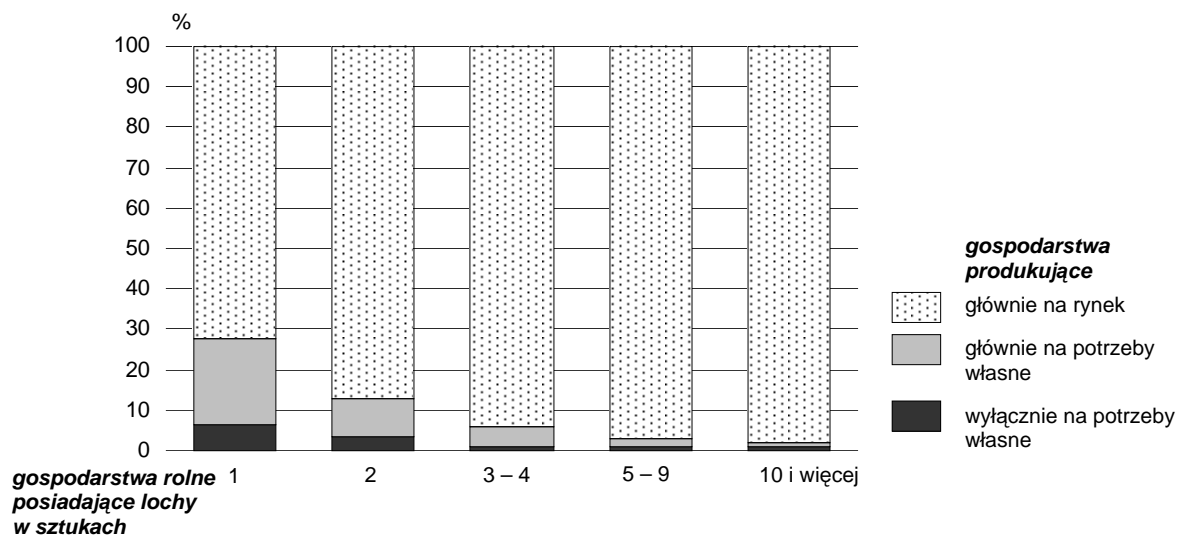

Wśród gospodarstw rolnych utrzymujących **lochy na chów**: 32,3% gospodarstw posiadało 1 sztukę, 25,5% – 2 sztuki, 20,9% posiadało 3–4 sztuki, 13,3% – 5–9 sztuk, 5,8% – 10–19 sztuk, a 2,2% – 20 i więcej sztuk.

W 2002 roku – 3,2% gospodarstw rolnych prowadzących chów i hodowlę loch produkowało wyłącznie na własne potrzeby, 10,9% – głównie na własne potrzeby, a aż 85,9% produkowało głównie na rynek.

Udział gospodarstw utrzymujących lochy i prowadzących produkcję rolniczą wyłącznie na własne potrzeby znacząco zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu macior z 62,8% dla gospodarstw posiadających 1 lochę do 1,0% w odniesieniu do gospodarstw utrzymujących 20 i więcej loch.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG SKALI CHOWU LOCH I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

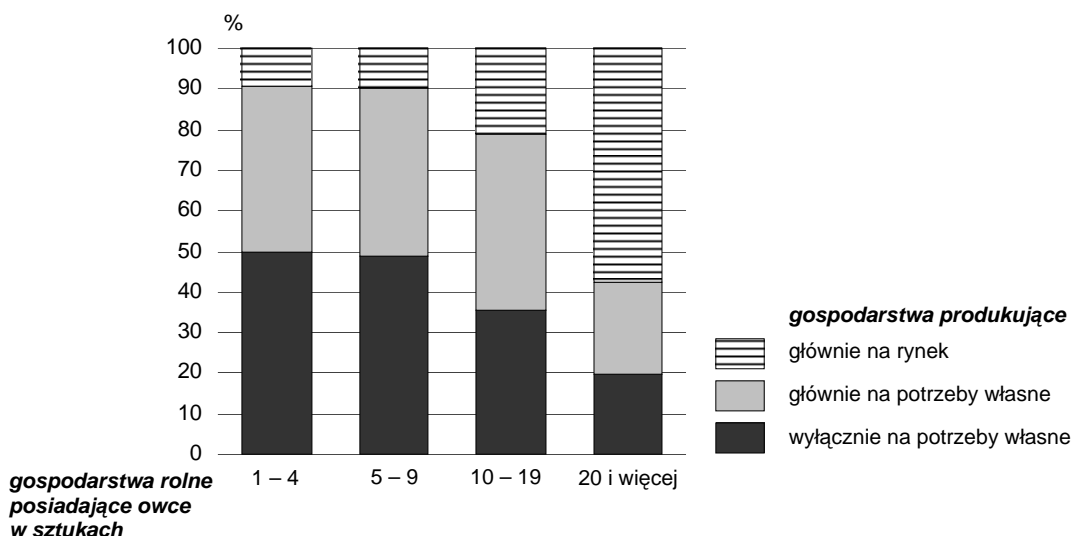
Wśród wszystkich gospodarstw rolnych utrzymujących 1 maciorę - 72,3% stanowiły gospodarstwa produkujące głównie na rynek, a 21,5% – produkujące głównie na własne potrzeby. Rozkład odpowiedzi notowanych dla gospodarstw utrzymujących odpowiednio 2, 3–4, 5–9, 10–19 oraz 20 i więcej loch zmieniał się na rzecz sukcesywnego wzrostu udziału gospodarstw produkujących głównie na rynek, a zmniejszał się w poszczególnych grupach skali chowu macior udział gospodarstw produkujących wyłącznie i głównie na własne potrzeby. W grupie gospodarstw o skali chowu 20 loch i więcej – 1,4% produkowało wyłącznie na własne potrzeby, 1,4% – głównie na własne potrzeby, a 97,2% – produkowało głównie na rynek.

W 2002 r. wśród gospodarstw rolnych prowadzących chów **owiec**: 63,5% gospodarstw posiadało 1–4 sztuki, 23,4% – 5–9 sztuk, 8,4% – 10–19 sztuk, 4,7% – 20 sztuk i więcej.

Wśród tych gospodarstw – 45,9% produkowało wyłącznie na własne potrzeby, 41,0% głównie na własne potrzeby, a 13,1% produkowało głównie na rynek.

Odsetek gospodarstw prowadzących produkcję wyłącznie na własne potrzeby zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu owiec z 69,2% dla jednostek posiadających 1–4 sztuki owiec do 2,0% w odniesieniu do gospodarstw utrzymujących 20 i więcej sztuk. W grupie gospodarstw produkujących głównie na rynek, odsetek gospodarstw zmniejszył się z 46,1% dla gospodarstw z 1–4 sztukami owiec do 19,6% dla gospodarstw z 5–9 owcami i 13,6% z 10–19 owcami, a następnie wzrósł do 20,8% – w odniesieniu do gospodarstw posiadających 20 i więcej sztuk owiec.

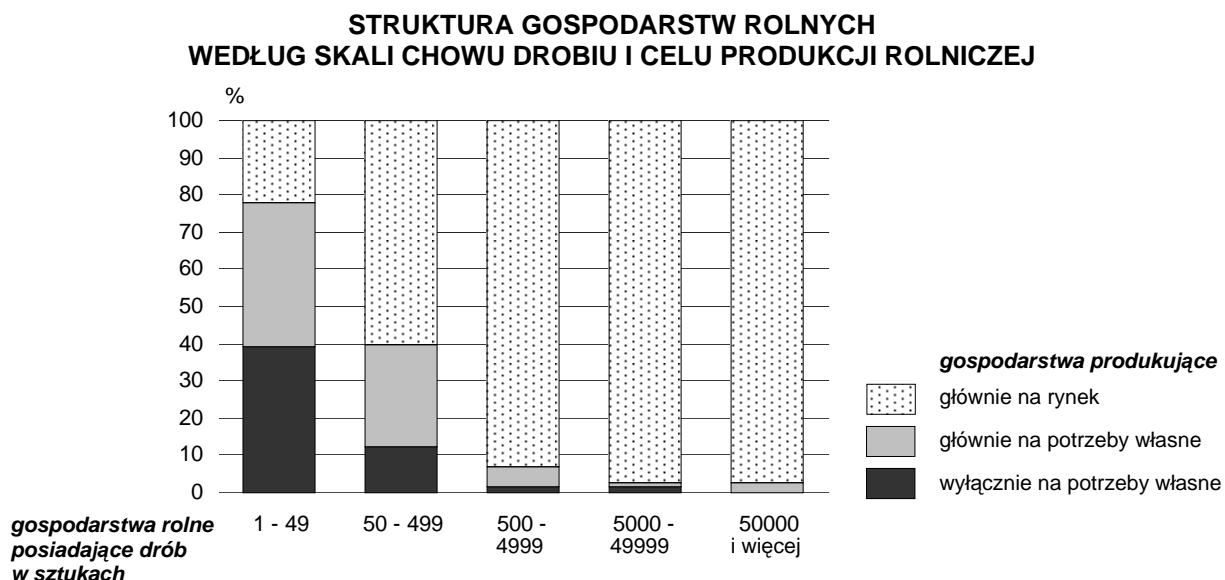
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG SKALI CHOWU OWIEC I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Wśród gospodarstw utrzymujących owce w najmniejszej skali (1–4 sztuki) – 50,0% stanowiły gospodarstwa produkujące wyłącznie na własne potrzeby, 40,5% produkujące głównie na własne potrzeby, a 9,5% – produkujące głównie na rynek. Zbliżony rozkład odpowiedzi odnotowano dla gospodarstw utrzymujących 5–9 sztuk owiec, natomiast w grupie gospodarstw o skali chowu 20 owiec i więcej – 19,9% produkowało wyłącznie na własne potrzeby, 22,5% głównie na własne potrzeby, a 57,6% – głównie na rynek.

Gospodarstw rolnych prowadzących **chów drobiu kurzego** w 2002 r. było 66,3 tys. Wśród tych gospodarstw zdecydowana większość, bo 93,5% posiadała 1–49 sztuk.

W maju 2002 r., 37,5% gospodarstw prowadzących chów drobiu kurzego produkowało wyłącznie na własne potrzeby, 37,9% – głównie na potrzeby własne, a 24,6% produkowało głównie na rynek (odpowiednio w kraju 16,7%, 31,3% i 52,0%).

Odsetek gospodarstw prowadzących produkcję wyłącznie na własne potrzeby zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu drobiu kurzego z 98,0% dla gospodarstw posiadających 1–49 sztuk kur do zera w odniesieniu do gospodarstw utrzymujących 50 tys. i więcej sztuk. W grupie gospodarstw towarowych, tj. produkujących głównie na rynek odsetek gospodarstw także zmniejszał się wraz ze wzrostem skali chowu drobiu kurzego – z 83,3% dla gospodarstw z 1–49 sztukami drobiu kurzego do 0,4% – dla gospodarstw posiadających 50 tys. i więcej sztuk.

Wśród gospodarstw utrzymujących drób kurzy w najmniejszej skali (1–49 sztuk) – 39,3% stanowiły gospodarstwa produkujące wyłącznie na własne potrzeby, 38,8% – produkujące głównie na własne potrzeby, a 21,9% – produkujące głównie na rynek. Wraz ze wzrostem skali chowu drobiu kurzego rozkład odpowiedzi zasadniczo się zmieniał. Znacząco zmniejszył się odsetek gospodarstw produkujących wyłącznie i głównie na własne potrzeby, natomiast wzrósł odsetek produkujących głównie na rynek. W grupie gospodarstw o skali chowu drobiu kurzego 50 tys. i więcej sztuk 2,7% – produkowało wyłącznie na własne potrzeby, a 97,3% – głównie na rynek.

Udział dochodów z działalności rolniczej w ogólnych dochodach gospodarstwa domowego z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 138,7 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w okresie od 21 maja 2001 r. do 20 maja 2002 r. uzyskało dochody z działalności rolniczej. Dla większości gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego (63,7%) dochody z rolnictwa stanowiły mniej niż 10% ogólnych dochodów gospodarstwa domowego, natomiast tylko dla 13,1% gospodarstw, dochody z działalności rolniczej wyniosły 50% i więcej dochodów ogółem. Analogicznie w kraju, najniższe dochody z działalności rolniczej, tj. poniżej 10% ogólnych dochodów gospodarstwa domowego osiągnęło 36,1% gospodarstw, a dochody w wysokości 50% i więcej uzyskało 30,9% gospodarstw domowych.

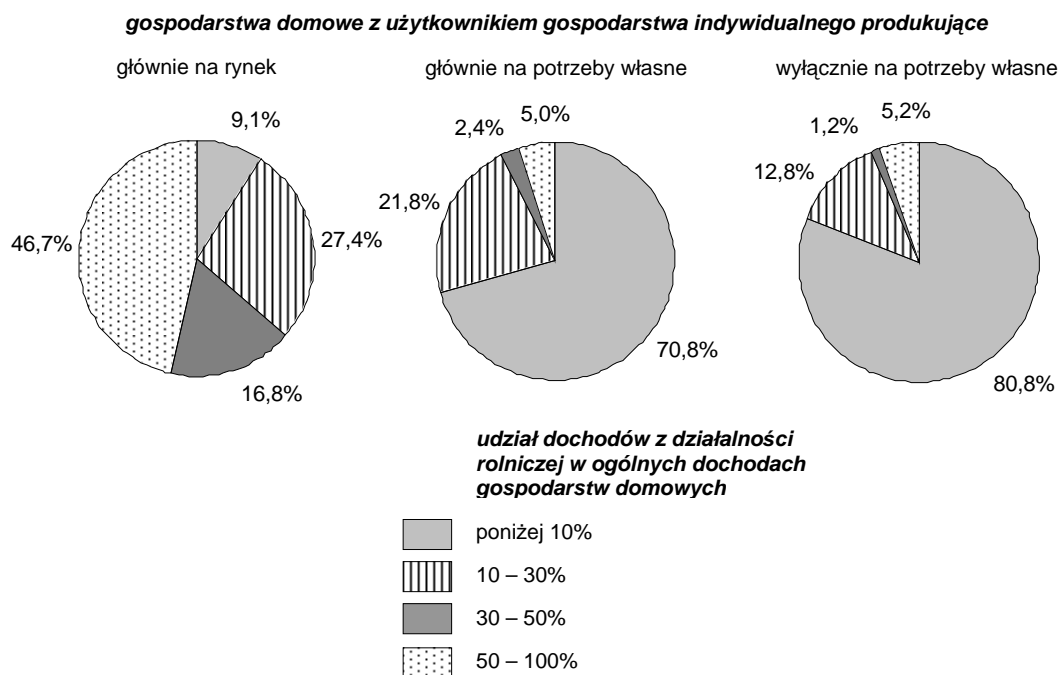
W grupie gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego osiągających dochody z działalności rolniczej 77,0% gospodarstw prowadziło produkcję rolniczą na własne potrzeby (głównie na własne potrzeby – 37,8% i 39,1% wyłącznie na własne potrzeby), a 19,3% – głównie na rynek.

Wśród gospodarstw indywidualnych **produkujących wyłącznie na własne potrzeby** znaczący udział miały dochody spoza rolnictwa, gdyż dla 80,8% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego dochody z działalności rolniczej stanowiły mniej niż 10% dochodów ogółem, a dla 12,8% udział dochodów z działalności rolniczej znajdował się w przedziale 10 – 30%. W omawianej grupie gospodarstw dochody z rolnictwa w wysokości 90% i więcej ogólnych dochodów gospodarstwa domowego osiągnęło 4,7% gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego.

Dla 70,8% gospodarstw **produkujących głównie na własne potrzeby** dochody z działalności rolniczej stanowiły mniej niż 10% dochodów ogólnych gospodarstwa

domowego, a dla 21,8% gospodarstw znajdowały się w przedziale 10 – 30%. Tylko 3,6% omawianej grupy gospodarstw uzyskało dochody z rolnictwa w wysokości 90% i więcej ogólnych dochodów gospodarstwa domowego.

STRUKTURA GOSPODARSTW DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ I UDZIAŁU DOCHODÓW Z DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ W OGÓLNYCH DOCHODACH GOSPODARSTW DOMOWYCH

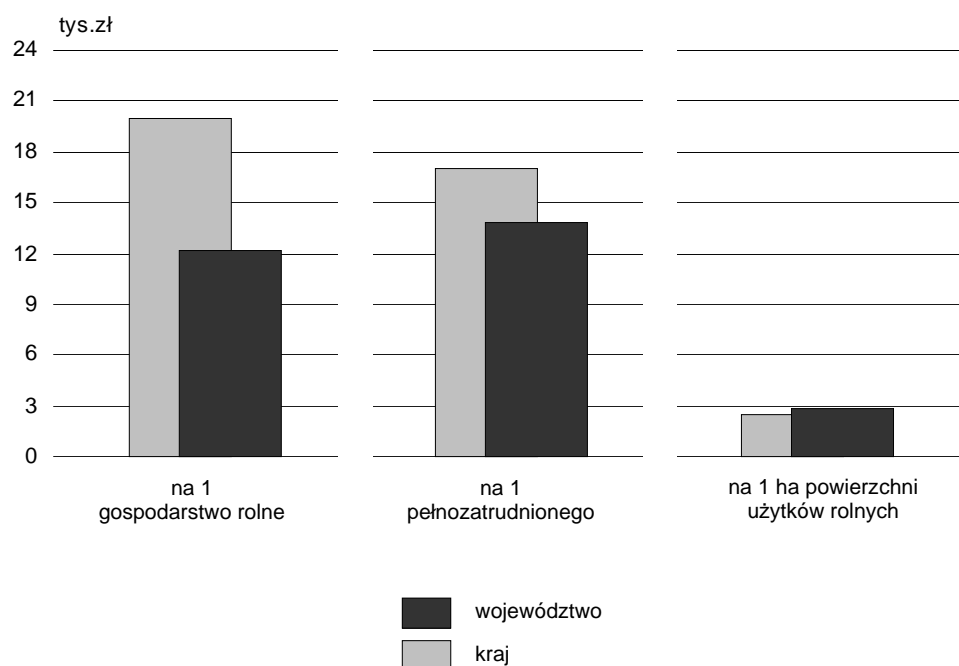
Wśród gospodarstw **produkujących głównie na rynek**, dla przeszło ¼ gospodarstw dochody z działalności rolniczej stanowiły ponad 90% dochodów ogólnych gospodarstwa domowego.

Towarowa produkcja rolnicza w gospodarstwach rolnych

Według wyników spisu 79,4 tys. gospodarstw rolnych realizowało w badanym okresie towarową produkcję rolniczą, co stanowiło 31,4% ogólnej liczby gospodarstw rolnych (analogicznie w kraju – 59,1%) o łącznej wartości 971,0 mln zł. Przeciętnie w województwie wartość produkcji rolniczej sprzedanej wyniosła na:

- 1 gospodarstwo – 12226 zł
- 1 ha powierzchni użytków rolnych – 2803 zł
- 1 pełnozatrudnionego – 13846 zł.

TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA W GOSPODARSTWACH ROLNYCH NA TŁE KRAJU

Wśród gospodarstw rolnych produkujących głównie na rynek przeciętna wartość sprzedaży przypadająca na jedno gospodarstwo była znacznie wyższa od przeciętnej wojewódzkiej i wyniosła 35269 zł. Gospodarstwa te stanowiły 33,8% gospodarstw rolnych wykazujących wartość produkcji rolniczej sprzedanej.

Gospodarstwa indywidualne powyżej 1 ha powierzchni użytków rolnych (53,7 tys., tj. 67,7% gospodarstw prowadzących sprzedaż produktów rolnych) sprzedały produkty rolne o wartości 733,7 mln zł, co stanowiło 75,6% ogólnej wartości towarowej produkcji rolniczej. Przeciętne gospodarstwo w tej grupie gospodarstw sprzedało produkty rolne za kwotę 13654 zł. Natomiast w przeliczeniu na 1 ha powierzchni użytków rolnych wartość towarowej produkcji rolniczej wyniosła 2432 zł, a na 1 pełnozatrudnionego – 12109 zł.

Gospodarstwa indywidualne o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (25,6 tys., tj. 32,2% gospodarstw prowadzących sprzedaż produktów rolnych) sprzedały jedynie 7,7% ogólnej wartości towarowej produkcji rolniczej.

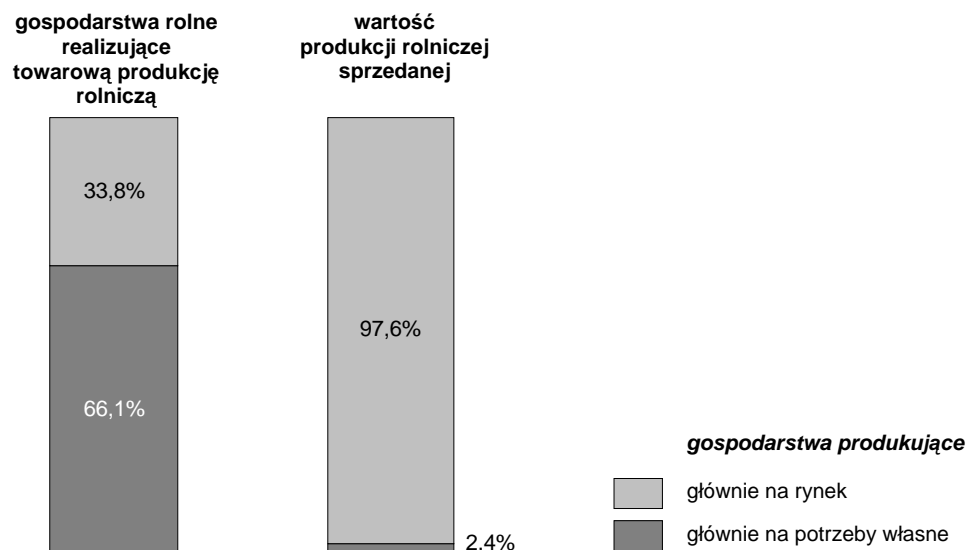
Gospodarstwa pozostałe stanowiące 0,2% gospodarstw rolnych prowadzących sprzedaż produktów rolnych wytworzyły 16,8% ogólnej wartości towarowej produkcji rolniczej.

Towarowa produkcja rolnicza według producentów

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa indywidualne			Gospo- darstwa pozostałe
		razem	o powierzchni użytków rolnych		
			do 1 ha	powyżej 1 ha	
Gospodarstwa realizujące produkcję towarową:					
w tysiącach	79,4	79,3	25,6	53,7	0,1
w odsetkach	100,0	99,8	32,2	67,7	0,2
w % ogólnej liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą	59,4	59,4	43,2	72,3	83,6
Wartość towarowej produkcji rolniczej:					
w mln zł	971,0	808,1	74,4	733,7	162,9
w odsetkach	100,0	83,2	7,7	75,6	16,8

Wśród gospodarstw rolnych realizujących produkcję towarową 66,1% gospodarstw prowadziło działalność rolniczą głównie na potrzeby własne, a tylko część wytworzonej w tych gospodarstwach produkcji – o wartości nieprzekraczającej 3 tys. zł – przeznaczało na rynek.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH REALIZUJĄCYCH TOWAROWĄ PRODUKCJĘ ROLNICZĄ ORAZ WARTOŚCI PRODUKCJI ROLNICZEJ SPRZEDANEJ WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Wśród gospodarstw rolnych rynkowych, tj. takich które w badanym okresie sprzedały produkty rolne w kwocie 3 tys. zł i więcej, zdecydowaną większość (66,6%) stanowiły gospodarstwa rolne realizujące produkcję towarową w niewielkiej skali, tj. w przedziale 3 – 15 tys. zł. Wartość produkcji rolniczej sprzedanej w wysokości 15 – 25 tys. zł uzyskało 3,7 tys., tj. 13,7% gospodarstw rynkowych. Produkcję towarową o skali sprzedaży 25 tys. zł i więcej wytworzyło w omawianym okresie 5,3 tys. gospodarstw rolnych, tj. 19,8% gospodarstw rynkowych.

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych realizujących towarową produkcję rolniczą największy odsetek (62,9%) stanowiły gospodarstwa rolne, które w badanym okresie sprzedały produkty rolne o wartości poniżej 3 tys. zł i jednocześnie dysponowały powierzchnią użytków rolnych do 5 ha.

Gospodarstwa rolne realizujące towarową produkcję rolniczą według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i skali sprzedaży

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe powierzchni użytków rolnych			
		do 5 ha	5 – 20	20 – 50	50 ha i więcej
Ogółem w tys.....	79,4	62,3	15,4	1,3	0,4
o wartości sprzedaży – w % ogółem:					
Poniżej 3 tys. zł	66,2	80,2	16,7	1,4	2,2
3 – 5	8,4	8,1	10,6	0,6	0,2
5 – 15	14,1	9,1	35,5	4,6	1,2
15 – 25	4,6	1,4	17,3	7,1	1,7
25 – 50	3,5	0,6	13,5	23,2	3,7
50 – 100	1,8	0,2	4,7	39,1	13,2
100 tys. zł i więcej	1,4	0,3	1,6	23,9	77,7

Gospodarstwa rolne w grupie obszarowej od 5 do 20 ha użytków rolnych w największym odsetku (35,5%) wykazywały sprzedaż produktów rolnych w przedziale 5 – 15 tys. zł. Najwyższy odsetek (39,1%) w grupie gospodarstw o powierzchni użytków rolnych od 20 do 50 ha wystąpił wśród gospodarstw produkujących na rynek w wysokości 50 – 100 tys. zł, a dla 77,7% podmiotów z grupy gospodarstw największych (powyżej 50 ha) uzyskana wartość produkcji rolniczej sprzedanej wyniosła 100 tys. zł i więcej.

Gospodarstwa rolne według kierunku produkcji rolniczej

- Dla potrzeb niniejszej publikacji wyodrębniono następujące kierunki produkcji rolniczej:
- wyłącznie roślinna
 - wyłącznie zwierzęca
 - mieszana (produkcja roślinna i zwierzęca łącznie).

Wśród 133,0 tys. gospodarstw rolnych, które w dniu 20 maja 2002 r. prowadziły działalność rolniczą, gospodarstwa prowadzące wyłącznie produkcję roślinną stanowiły 36,5% omawianej grupy gospodarstw (analogicznie w kraju – 33,1%). Gospodarstwa zajmujące się wyłącznie produkcją zwierzęcą stanowiły 3,8% ogółu omawianych gospodarstw (analogicznie w kraju – 1,9%). Największy odsetek wśród gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (59,7%) stanowiły gospodarstwa prowadzące działalność mieszaną (w kraju 65,0%).

Największe gospodarstwa rolne odnotowano w grupie gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w tej grupie gospodarstw wyniosła 4,00 ha. Natomiast najmniejsze gospodarstwa wystąpiły w grupie gospodarstw prowadzących wyłącznie produkcję zwierzęcą, gdzie przeciętna powierzchnia użytków rolnych wyniosła 0,79 ha.

W grupie podmiotów prowadzących działalność roślinną odnotowano wysoki odsetek (41,4%) gospodarstw o bardzo dobrej jakości użytków rolnych, tj. o wskaźniku jakości użytków rolnych 1,0 i więcej. Najkorzystniej omawiany odsetek kształtował się w przypadku gospodarstw, które prowadziły produkcję sadowniczą i warzywniczą i wyniósł 50,5%.

Wśród gospodarstw rolnych posiadających powierzchnię pod zasiewami zdecydowana większość gospodarstw prowadzących działalność mieszaną i gospodarstw o roślinnym kierunku produkcji zajmowała się uprawą zbóż i ziemniaków. Odsetek gospodarstw uprawiających zboża wyniósł dla omawianych grup gospodarstw odpowiednio: 88,4% i 60,8%, a ziemniaków – odpowiednio: 78,8% i 52,2%.

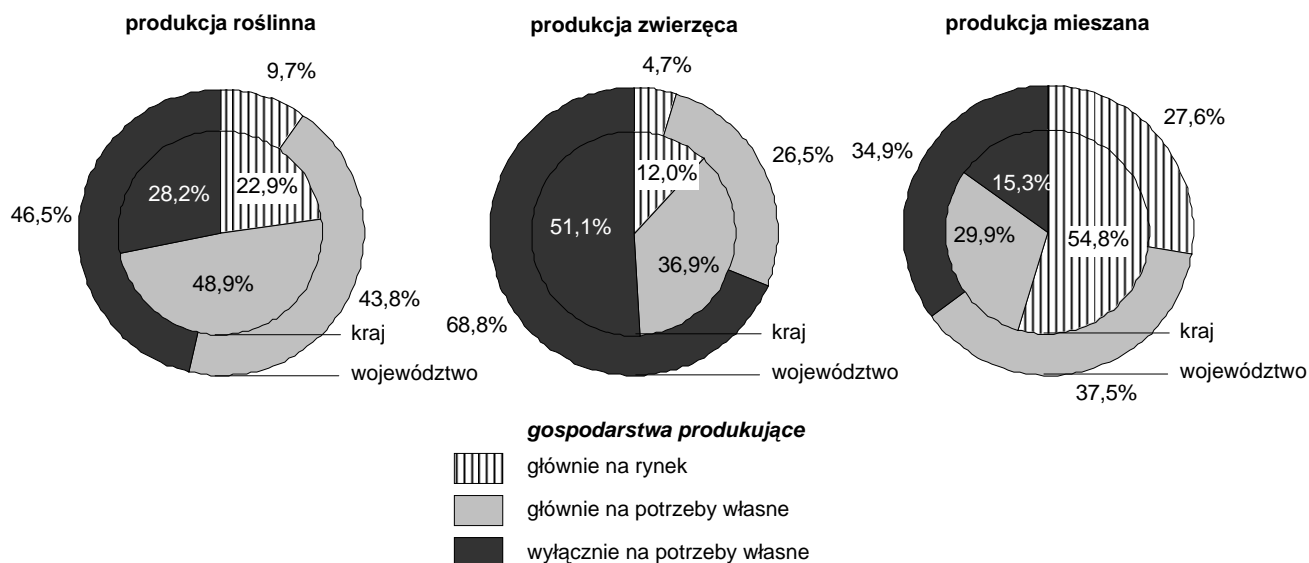
W grupie gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie dominowały gospodarstwa prowadzące chów drobiu kurzego, zarówno wśród gospodarstw o wyłącznie zwierzęcym kierunku produkcji, jak też i mieszanym (odpowiednio: 62,1% i 79,6%).

Najwięcej gospodarstw rolnych wyposażonych w ciągniki (85,0%) znajdowało się wśród podmiotów prowadzących działalność mieszaną. Dla gospodarstw prowadzących działalność roślinną odsetek ten wyniósł 14,2% ogólnej liczby gospodarstw posiadających ciągniki.

Według danych spisowych w grupach gospodarstw rolnych wyodrębnionych pod względem celu produkcji rolniczej największy odsetek (zarówno dla gospodarstw produkujących wyłącznie na własne potrzeby, głównie na własne potrzeby jak i głównie na rynek) stanowiły gospodarstwa prowadzące mieszaną produkcję rolniczą, a najmniejszy – wyłącznie zwierzęcą.

Gospodarstwa produkujące wyłącznie na własne potrzeby w największym odsetku wystąpiły w grupie gospodarstw zajmujących się wyłącznie produkcją roślinną oraz wyłącznie produkcją zwierzęcą (odpowiednio 46,5% i 68,8%).

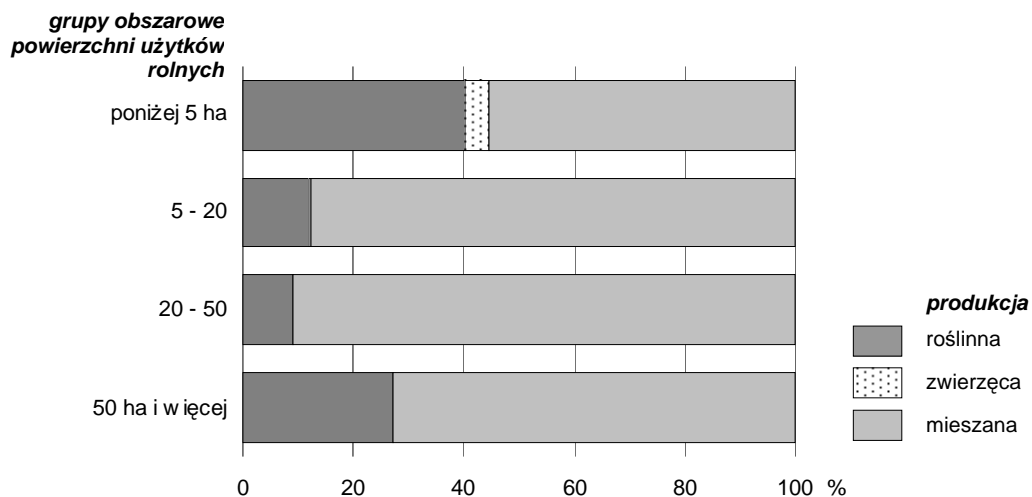
STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG KIERUNKU I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ NA TLE KRAJU

Wśród 1,9 tys. gospodarstw rolnych, które prowadziły zapisy i księgi rachunkowe najwyższy odsetek (60,3%) stanowiły gospodarstwa z działalnością mieszaną.

Większość osób kierujących gospodarstwem rolnym, niezależnie od kierunku produkcji, nie posiadała wykształcenia rolniczego. Odsetek kierujących, którzy posiadali wykształcenie rolnicze lub ukończyli kurs rolniczy wynosił: 37,0% w grupie gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, 19,9% w grupie gospodarstw z działalnością rolniczą wyłącznie roślinną i 10,5% w przypadku gospodarstw prowadzących wyłącznie produkcję zwierzęcą.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH I KIERUNKU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Najwięcej gospodarstw rolnych w poszczególnych grupach obszarowych powierzchni użytków rolnych prowadziło produkcję rolniczą o kierunku mieszanym. Największy odsetek gospodarstw o mieszanym kierunku produkcji rolniczej (90,8%) wystąpił w grupie obszarowej powierzchni użytków rolnych 20 – 50 ha, a najmniejszy (55,3%) w gospodarstwach dysponujących powierzchnią użytków rolnych do 5 ha.

Ważniejsze wydatki, zadłużenie oraz spłaty kredytów

Powszechny Spis Rolny w województwie śląskim wykazał, że około 68,4 tys. gospodarstw rolnych (tj. gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych oraz gospodarstw osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej) poniosło wydatki na cele inwestycyjne i produkcyjne na łączną kwotę 789,3 mln. zł. Nakłady o charakterze inwestycyjnym, obejmujące zakupy, budowę oraz modernizację środków trwałych, stanowiły 44,8% omawianych wydatków, a 55,2% – wydatki na bieżącą produkcję. Nakłady inwestycyjne w przeliczeniu na jednostkę powierzchni użytków rolnych wyniosły średnio 1,6 tys. zł, zaś wydatki na bieżącą produkcję – 1,2 tys. zł, a w przeliczeniu na 1 gospodarstwo odpowiednio: 10,9 tys. zł i 6,5 tys. zł.

W ogólnej liczbie gospodarstw, ponoszących nakłady inwestycyjne 42,1% stanowiły gospodarstwa produkujące głównie na rynek, a 57,9% – gospodarstwa produkujące głównie, bądź wyłącznie na własne potrzeby.

Gospodarstwa rolne, które poniosły wydatki na cele inwestycyjne i produkcyjne według celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Gospodarstwa ponoszące nakłady inwestycyjne			Gospodarstwa ponoszące nakłady produkcyjne		
	w tys.	w odsetkach	w % ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą	w tys.	w odsetkach	w % ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą
Ogółem.....	32,4	100,0	43,6	67,4	100,0	90,5
Gospodarstwa produkujące:						
wyłącznie na własne potrzeby	7,6	23,6	37,1	16,3	24,1	78,9
głównie na własne potrzeby	11,1	34,3	39,2	26,1	38,7	91,8
głównie na rynek.....	13,7	42,1	53,7	25,1	37,2	98,5

W badanym okresie inwestowały głównie gospodarstwa rolne realizujące na znaczną kwotę sprzedaż produktów rolnych w skali roku. Przy produkcji towarowej w przedziale 15 – 25 tys. zł ok. 58% gospodarstw poniosło nakłady inwestycyjne. W miarę wzrostu skali sprzedaży odsetek gospodarstw inwestujących zwiększył się do 78% w grupie gospodarstw o wartości produkcji sprzedanej 50 – 100 tys. zł i do 76% – o produkcji 100 tys. zł i więcej.

Znacznie rzadziej inwestowały w środki trwałe gospodarstwa wytwarzające produkcję towarową o niższej wartości. W grupie gospodarstw o wartości sprzedaży od 3 do 5 tys. zł, odsetek gospodarstw inwestujących stanowił 43,7% ogólnej liczby gospodarstw wykazujących wartość produkcji rolniczej sprzedanej.

Gospodarstwa rolne produkujące głównie na rynek, które poniosły wydatki według skali sprzedaży

Wyszczególnienie	Gospodarstwa, które poniosły wydatki					
	inwestycyjne			na bieżącą produkcję		
	w tys.	w odsetkach	w % ogółu gospodarstw wykazujących WPRS	w tys.	w odsetkach	w % ogółu gospodarstw wykazujących WPRS
Ogółem.....	13,7	100,0	53,7	25,1	100,0	98,5
gospodarstwa o wartości sprzedaży:						
3 – 5 tys. zł.....	2,7	19,8	43,7	6,1	24,2	98,0
5 – 15	5,3	38,6	49,5	10,5	41,8	98,3
15 – 25	2,0	15,0	57,9	3,5	13,9	98,7
25 – 50	1,8	13,2	66,7	2,7	10,7	99,4
50 – 100	1,1	7,8	77,9	1,4	5,4	99,0
100 tys. zł i więcej	0,8	5,6	76,5	1,0	3,9	98,1

Wyniki spisu wykazały, że w maju 2002 r. zaledwie 12,2% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą – z łącznej liczby gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych oraz gospodarstw osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej (tj. 9,1 tys.) – była **zadłużona z tytułu pobranych kredytów i pożyczek**.

W stanie zadłużenia z tytułu kredytów inwestycyjnych było około 3 tys. gospodarstw, a z tytułu kredytów bieżących – 5,5 tys., co stanowiło odpowiednio 4,1% i 7,4% ogólnej liczby omawianych gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

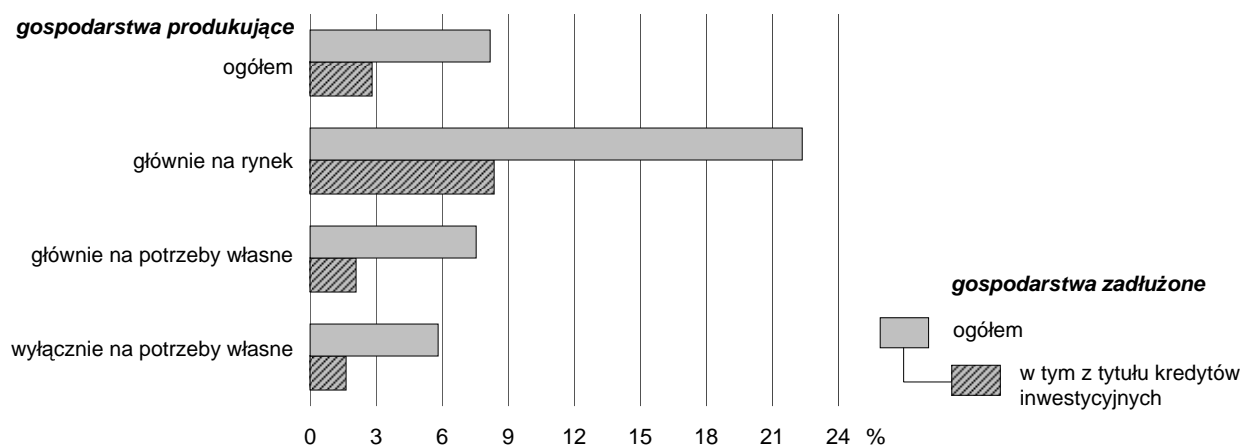
Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek ciążących na gospodarstwach rolnych objętych spisem wyniosła w końcu maja 2002 r. 212 mln zł, w tym 110,1 mln zł – z tytułu kredytów inwestycyjnych i 65 mln zł – z tytułu kredytów bieżących.

Zadłużenie gospodarstw rolnych

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tytułu kredytów	
		inwestycyjnych	bieżących
Gospodarstwa zadłużone:			
w tysiącach	9,1	3,1	5,5
w % ogólnej liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.....	12,2	4,1	7,4
Zadłużenie w złotych:			
na 1 gospodarstwo	23408	35941	11762
na 1 ha powierzchni użytków rolnych.....	1626	1468	790

Kwota zadłużenia ogółem w średnim gospodarstwie wyniosła około 23,4 tys. zł, przy czym z tytułu kredytów inwestycyjnych – około 36 tys. zł i 11,8 tys. zł – z tytułu kredytów bieżących.

UDZIAŁ GOSPODARSTW ROLNYCH ZADŁUŻONYCH W OGÓLNEJ LICZBIE GOSPODARSTW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ WEDŁUG CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

Ogólny poziom zadłużenia kredytowego w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wynosił 1,6 tys. zł średnio dla całej zbiorowości omawianych gospodarstw, przy czym w gospodarstwach produkujących wyłącznie na własne potrzeby był 2,4 - krotnie wyższy od średniego. Spośród gospodarstw obciążonych zadłużeniem 86,8% gospodarstw wytwarzało produkcję na sprzedaż (w tym 63,1% – głównie na rynek), a 13,2% gospodarstw prowadziło produkcję wyłącznie na własne potrzeby.

Struktura zadłużonych gospodarstw rolnych według celu produkcji rolniczej

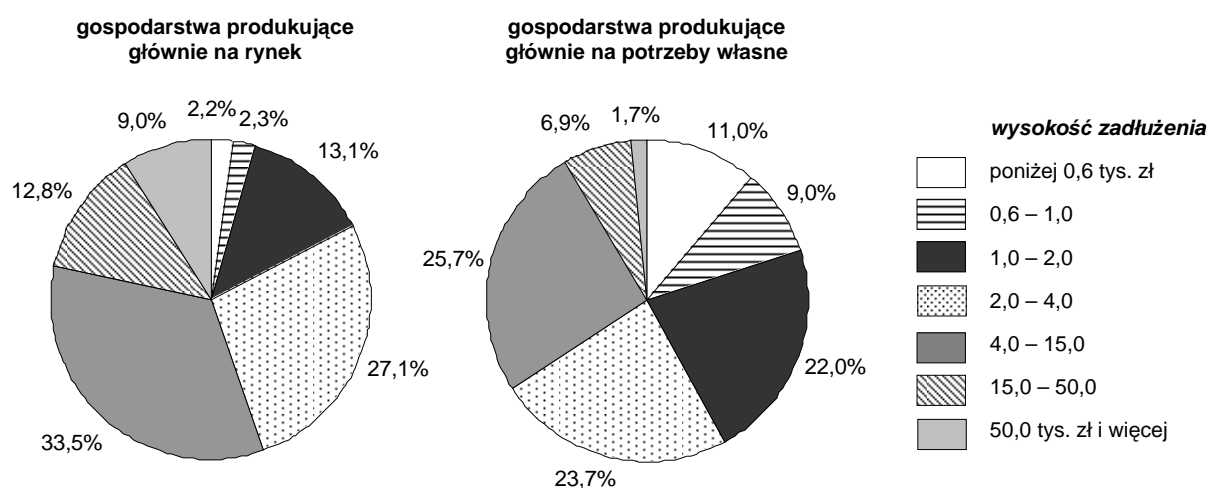
Wyszczególnienie	Ogółem	Z tytułu kredytów	
		inwestycyjnych	bieżących
	w odsetkach		
Ogółem	100,0	100,0	100,0
gospodarstwa produkujące:			
wyłącznie na własne potrzeby	13,2	11,1	11,5
głównie na własne potrzeby	23,7	19,0	22,0
głównie na rynek	63,1	69,9	66,5

Okolo 2/3 gospodarstw produkujących na własne potrzeby (wyłącznie lub głównie) było zadłużonych na kwotę niższą niż 4 tys. zł.

W grupie gospodarstw produkujących głównie na rynek obciążenie zadłużeniem na kwotę wyższą niż 4 tys. zł wykazało 55,3 % gospodarstw, w tym 9,0 % – na kwotę 50 tys. zł i więcej. Odsetek gospodarstw zadłużonych na kwotę 50 tys. zł i więcej wyraźnie wzrasta w miarę wzrostu skali sprzedaży, z 9,1% w grupie gospodarstw o rocznej produkcji towarowej 3 – 15 tys. zł do 15,6% w grupie 15 – 50 tys. zł i 75,3% w grupie o skali sprzedaży 50 tys. zł i więcej.

Zadłużenie gospodarstw produkujących na rynek w stosunku do wartości produkcji towarowej było zróżnicowane. Z ogólnej liczby 6,8 tys. gospodarstw realizujących produkcję towarową i jednocześnie obciążonych zadłużeniem ponad 0,8 tys. gospodarstw miało zadłużenie sięgające do 10% tej produkcji, 2,3 tys. gospodarstw w granicach 10 – 30%, a około 3,8 tys. gospodarstw w granicach 30 – 100% oraz miało zadłużenie wyższe od uzyskanej rocznej produkcji przeznaczonej na rynek.

STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH OBCIĄŻONYCH ZADŁUŻENIEM WEDŁUG WYSOKOŚCI ZADŁUŻENIA I CELU PRODUKCJI ROLNICZEJ

W analizowanej zbiorowości zadłużenie ogółem gospodarstw towarowych wynosiło średnio 41,7% uzyskiwanej przez nie produkcji towarowej, przy czym z tytułu kredytów inwestycyjnych – 32,9%, a bieżących – 21,0%.

Wyniki spisu wykazały, że około 11,9% gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą **splacało kredyty i pożyczki**.

Przeciętne gospodarstwo rolne spłacało kredyty w wysokości 9,1 tys. zł, przy czym w gospodarstwach produkujących głównie na rynek kwota ta wynosiła 11,8 tys. zł. Najniższy jednostkowy poziom spłacanych kredytów odnotowano w gospodarstwach produkujących głównie na potrzeby własne (4,2 tys. zł).

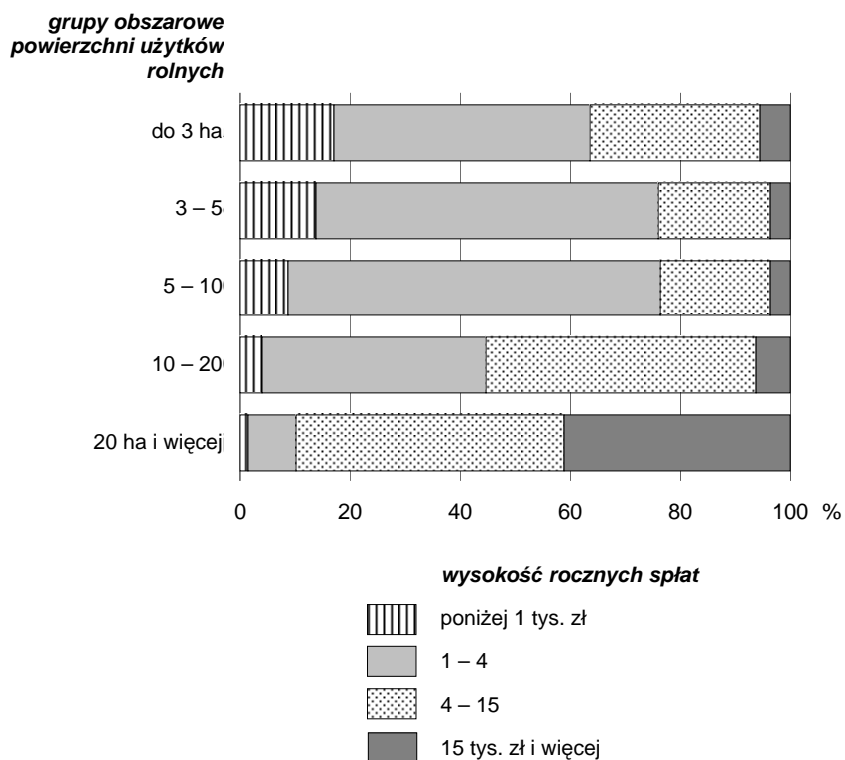
W przeliczeniu na jednostkę powierzchni spłaty kredytów wyniosły średnio 0,6 tys. zł. W gospodarstwach produkujących wyłącznie na własne potrzeby spłaty kredytów były 2,5-krotnie wyższe od średniej, zaś w gospodarstwach produkujących głównie na własne potrzeby obciążenie kredytem 1 ha użytków rolnych było o 89,2% wyższe od przeciętnego.

Spłaty kredytów i pożyczek przez gospodarstwa rolne według celu produkcji rolniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa produkujące		
		wyłącznie na własne potrzeby	głównie na własne potrzeby	głównie na rynek
Ogółem:				
w tysiącach	8,9	1,3	2,1	5,6
w odsetkach	100,0	14,4	23,1	62,5
w % ogólnej liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.....	11,9	6,2	7,2	21,8
Spłaty kredytów i pożyczek w złotych:				
na 1 gospodarstwo	9093	5251	4176	11795
na 1 ha powierzchni użytków rolnych..	640	1768	1211	568

Spośród gospodarstw produkujących głównie na rynek blisko jedna czwarta obciążona była spłatami kredytów i pożyczek. Gospodarstwa korzystające z kredytów stanowiły 34,5% ogólnej liczby gospodarstw realizujących sprzedaż w kwocie 25 – 50 tys. zł, zaś odsetek gospodarstw o najwyższym poziomie produkcji towarowej (100 tys. zł i więcej), które spłacały kredyty wyniósł 57,4%.

**STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH SPŁACAJĄCYCH KREDYTY I POŻYCZKI
WEDŁUG WYSOKOŚCI ROCZNYCH SPŁAT
I GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH**

Dla 0,5 tys. gospodarstw rolnych produkujących na rynek roczne spłaty kredytów stanowiły do 5% wartości produkcji towarowej, zaś dla 1,7 tys. gospodarstw 5 – 15%. Natomiast w 2,3 tys. gospodarstw produkcja towarowa była obciążona kredytami w 15 – 50%, a w przeszło 2,1 tys. gospodarstw obciążenie to wynosiło 50% i więcej.